

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

MÜZİK EĞİTİMİNDE MATERYAL GELİŞTİRME

Fatmagül DALMIŞLI

DENİZLİ - 2013

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

MÜZİK EĞİTİMİNDE MATERYAL GELİŞTİRME

Fatmagül DALMIŞLI

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ayşegül ATAK YAYLA

Denizli-2013

TEZ ONAY SAYFASI

Bu çalışma, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Doç. Dr. Ramazan BAŞTÜRK

Üye : Doç. Dr. Fatih YAYLA

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ayşegül ATAK YAYLA

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 28.06.2013 tarih ve 13./12. sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mehmet Ali SARIGÖL
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Öncelikle araştırmanın her aşamasında benden hiçbir desteğini esirgemeyen, beni yönlendiren, sabırla dinleyen çok değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ayşegül ATAK YAYLA'ya, verilerin analizinde yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Ramazan BAŞTÜRK'e, Merkez Doğan Demircioğlu Emsan İlköğretim Okulu müzik öğretmeni Dilay YAĞCI'ya, tezin her aşamasında yanımda olan hayat arkadaşım Burhan ŞOHOĞLU'na, araştırmanın denel işleminin gerçekleşmesinde yardımlarını esirgemeyen Denizli merkez ilköğretim okullarında görev yapmakta olan tüm müzik öğretmenlerine, fikir ve önerileriyle bana her zaman destek olan değerli hocalarıma, arkadaşlarıma; hayatımın her anında bana destek olan sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Fatmagül DALMIŞLI

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmanın yapılması ve bulgularının çözümünde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyulduğunu; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

Fatmagül DALMIŞLI

ÖZET

MÜZİK EĞİTİMİNDE MATERYAL GELİŞTİRME

DALMIŞLI, Fatmagül

Yüksek Lisans Tezi, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ayşegül ATAĞ YAYLA

Haziran 2013

Bu araştırma, ilköğretim okulları müzik dersinde materyal kullanımıyla ilgili durum tespitinde bulunarak, 4. Sınıflarda geleneksel öğretim yöntemi ile materyallerle desteklenerek yapılan öğretim arasında oluşan farklılıkları inceleyip, müzik derslerinde materyal kullanımının öğrencilerin müzik dersine karşı olan tutumlarına ve müzik başarısına etkisini ölçmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada genel tarama modeli ve deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Denizli merkez Doğan Demircioğlu Emsan İlköğretim Okulu 77 dördüncü sınıf öğrencisi ve Denizli ili merkez İlköğretim okullarında görev yapmakta olan 63 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

Öğrenciler ile yapılan uygulama süresi 6 haftadır. Araştırmaya deney grubunda 37, kontrol grubunda 40 olmak üzere 77 öğrenci katkıda bulunmuştur. Araştırmacı tarafından deney grubuna sadece bu araştırma için geliştirilen öğretim materyalleri kullanılarak; kontrol grubuna ise geleneksel müzik öğretim yöntemiyle müzik dersi verilmiştir. Araştırmanın bu bölümünde ön test-son test kontrol gruplu deney deseni kullanılmıştır. Denel işlemler sonucunda derslerde materyal kullanarak yapılan öğretimin, öğrencilerin müzik başarısı bakımından, geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğunu, öğrencilerin müzik dersine karşı olan tutumlarında da bir değişiklik olmadığını ortaya koymuştur.

Araştırmada, problem durumunu açığa kavuşturmak üzere ilköğretim okulları müzik dersindeki materyal kullanımıyla ilgili durum tespitine ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla Denizli ili merkez İlköğretim okullarında görev yapmakta olan 63 müzik öğretmeni tarafından anket cevaplanmış elde edilen veriler istatistiksel işlemlerle incelenmiştir. Buna göre; öğretmenlerin yaklaşık %90'ının, Materyal Geliştirmeye ilgili hizmet içi seminerlere katılmadığı, org ve blok flütün müzik derslerinde öğretmenler tarafından kullanılan en yaygın çalgılar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Eğitim, Tutum, Başarı, Materyal

ABSTRACT

MATERIAL DEVELOPMENT IN MUSIC EDUCATION

DALMIŞLI, Fatmagül

Master's Thesis, Department of Fine Arts, Science of Music Training

Thesis Advisor: Ass.Prof.Dr. AYŞEGÜL ATAK YAYLA

JUNE 2013

This case study identifying the material usage in Music lessons at Primary schools- is conducted to measure the impacts of material usage in music lessons on the students' attitudes to music lessons and their success by analyzing the differences between the traditional teaching method and the method supported by materials in the 4th grades/

In this study screening model and experimental method are used to obtain the data. The sample group of the study is consisted of 77 4th grade students attending to Dogan Demircioglu Emsan Primary School and 63 music teachers working at primary schools in Denizli city center.

The application period of the study with students is six weeks. Totally 77 students; 37 of whom are in the experimental group and 40 of whom are in the control group, contributed to the study. Music lessons are given to experimental group by using educational materials specifically developed for this study; whereas they are given to the control group by using the traditional training methods. In this part of the study, pre-test and post-test designs are used .The experimental procedures revealed that the education made using materials is more effective in terms of students' musical achievement rather than the traditional method while they suggested that there is no change in students' attitudes to music lessons.

In the study, to shed light on the problem status, indicating the status is needed relevant to material usage in music lessons at Primary schools. And with this aim, the questionnaires are replied by 63 music teachers working at Primary schools in the center of Denizli and the data obtained is analysed using statistical methods. As regards to the data obtained; it is detected that approximately 90% of the teachers have not participated in inservice seminars related to Material Developmant and besides keyboard and block flute are identified as the widely used materials in music lessons by the teachers.

Key Words: Music, Education, Attitude, Achievement,Material

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	iv
ÖZET.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	x
FOTOĞRAFLAR DİZİNİ.....	xiii
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiv

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.	Problem Durumu.....	1
1.2.	Alt Problemler.....	2
1.3.	Amaç.....	3
1.4.	Önem.....	3
1.5.	Sayıtlar.....	3
1.6.	Sınırlılıklar.....	4
1.7.	Tanımlar.....	4

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.	Öğretimde Materyal Kavramı.....	6
2.2.	Materyal Seçimi.....	8
2.3.	Öğretme-Öğrenme Ortamlarında Yaygın Olarak Kullanılan Materyaller	11
2.4.	Öğretim Materyali Tasarım ve Hazırlama İlkeleri.....	13
2.4.1.	Öğretim materyali tasarımı.....	13
2.4.2.	Öğretim materyalinin hazırlanması.....	14
2.5.	Müzik Öğretiminde Kullanılan Öğretim Materyalleri.....	15
2.5.1.	Hazır olarak satın alınabilecek müzik öğretimi materyalleri.....	16
2.5.1.1.	Elektrikle çalışan müzik öğretimi materyalleri.....	16
2.5.1.2.	Elektrikle çalışmayan diğer müzik öğretim materyalleri.....	18

2.5.1.3.	Ustalara sipariş vererek atölyelerden sağlanabilecek müzik öğretim materyalleri	19
2.5.1.4.	Müzik eğitimcisinin kendisinin üretebileceği ve ya öğretmen-öğrenci işbirliği ile üretilebilecek müzik öğretim materyalleri	20
2.6.	İlgili Yayın ve Araştırmalar.....	21
2.6.1.	Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	21

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YÖNTEM

3.1.	Araştırmanın Modeli	25
3.2.	Evren ve Örneklem.....	26
3.3.	Veri Toplama Araçları	27
3.3.1.	Müzik Bilgisi Testi	27
3.3.2.	Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği.....	27
3.3.3.	Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Anket	28
3.4.	Verilerin Toplanması ve Uygulama Süreci.....	29
3.5.	Verilerin Analizi	44

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR, YORUM VE TARTIŞMA

4.1.	Verilerin Tanımlayıcı İstatistikleri.....	45
4.1.1.	Kontrol Grubuna Uygulanan Müzik Bilgisi Testlerinin İstatistiksel Sonuçları	45
4.1.2.	Deney Grubuna Uygulanan Müzik Bilgisi Testlerinin İstatistiksel Sonuçları.....	46
4.1.3.	Kontrol Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İstatistiksel Sonuçları	47
4.1.4.	Deney Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İstatistiksel Sonuçları	47
4.2.	Materyal Kullanarak Yapılan Müzik Öğretiminin, Geleneksel Yöntemle Yapılan Müzik Öğretimine göre 4.Sınıf Öğrencilerinin Müzik Başarısına ve Müzik Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi	48
4.2.1.	Materyal Kullanarak Yapılan Müzik Öğretimi ile Geleneksel Yöntemle Yapılan Müzik Öğretiminin, 4.Sınıf Öğrencilerinin Müzik Bilgisine Etkisi	48
4.2.2.	Materyal Kullanarak Yapılan Öğretim ile Geleneksel Yöntemle Yapılan Müzik Öğretiminin Müzik Dersine Yönelik Tutumlar Üzerindeki Etkileri.....	50
4.3.	Müzik Öğretmenlerinin Materyal Kullanımına İlişkin Görüşleri	52
4.3.1.	Öğretmenlerin “Materyal Geliştirme” İle İlgili Ders Alma, Hizmet İçi Seminerlere Katılma ve Görev Yapmakta Oldukları Okullarda Müzik Sınıfı Yer Alma Dereceleri	52
4.3.2.	Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Materyallerden Yararlanma Dereceleri.....	54

4.3.3. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Bilgisayar, Televizyon, Müzik çalar, Projeksiyon ve Müzik Aletlerinden Yararlanma Dereceleri	55
4.3.4. Müzik Öğretmenlerinin Ders Esnasında Kullandıkları Çalgıların Dereceleri	57
4.3.5. Müzik Öğretmenlerinin Ders Esnasında Yardımcı Kitap ve Dizekli Tahta Kullanma Dereceleri	58
4.3.6. Müzik Öğretmenlerinin Bir Ders Saati Süresince Birden Fazla Materyal Kullanma Dereceleri	59
4.3.7. Müzik Derslerinde Materyal Kullanımının Öğrenci Çalışmalarını Yaratıcı ve Renkli Kılma Olanağına İlişkin Görüşleri.....	60
4.3.8. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Kullanmak İçin Materyal Tasarlama Dereceleri.....	61
4.3.9. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencileri Konulara Uygun Materyal Yaratmaları İçin Destekleme Dereceleri	61
4.3.10. Materyal Kullanımının Öğrencilere Etkileri.....	62
4.3.11. Okul Yönetimlerinin Müzik Öğretmenlerini Materyal Temin Etme Konusunda Destekleme Dereceleri	64
4.4. Tartışma	65

BEŞİNCİ BÖLÜM SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç.....	72
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	72
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	73
5.2. Öneriler.....	74
5.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Öneriler.....	74
5.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Öneriler.....	75
Kaynakça	77
EKLER.....	81
KİŞİSEL BİLGİLER.....	113

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 2.3.1. Yaygın Kullanılan Görsel Araçların Gösterimi	12
Çizelge 2.3.2. İşitsel, Görsel-İşitsel ve Teknoloji Destekli Araçların Gösterimi .	12
Çizelge 3.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaş, Cinsiyet ve Kıdem Durumları.....	26
Çizelge 4.1.1. Kontrol Grubuna Uygulanan Müzik Bilgisi Testlerinin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En az, En çok ve Ortanca Değerleri	45
Çizelge 4.1.2. Deney Grubuna Uygulanan Müzik Bilgisi Testlerinin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En az, En çok ve Ortanca Değerleri	46
Çizelge 4.1.3. Kontrol Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En az, En çok ve Ortanca Değerleri	47
Çizelge 4.1.4. Deney Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En az, En çok ve Ortanca Değerleri	48
Çizelge 4.2.1.1. Örneklemdeki Deney Grubunun Müzik Bilgisi Testine Yönelik t-testi Sonuçları.....	49
Çizelge 4.2.1.2. Örneklemdeki Kontrol Grubunun Müzik Bilgisi Testine yönelik t-testi Sonuçları.....	49
Çizelge 4.2.2.1. Örneklemdeki Deney Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarına Yönelik t- testi Sonuçları.....	51
Çizelge 4.2.2.2. Örneklemdeki Kontrol Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarına yönelik t- testi Sonuçları.....	51
Çizelge 4.3.1. Öğretmenlerin “Materyal Geliştirme” İle İlgili Ders Alma, Hizmet İçi Seminerlere Katılma ve Görev Yapmakta Oldukları Okullarda Müzik Sınıfı Yer Alma Dereceleri.....	53
Çizelge 4.3.2. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Materyallerden Yararlanma Dereceleri.....	54
Çizelge 4.3.3. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Bilgisayar, Televizyon, Müzik çalar, Projeksiyon ve Müzik Aletlerinden Yararlanma Dereceleri	55
Çizelge 4.3.4. Müzik Öğretmenlerinin Ders Esnasında Kullandıkları Çalgıların Dereceleri	57
Çizelge 4.3.5. Müzik Öğretmenlerinin Ders Esnasında Yardımcı Kitap ve Dizekli Tahta Kullanma Dereceleri	58

Çizelge 4.3.6. Müzik Öğretmenlerinin Bir Ders Saati Süresince Birden Fazla Materyal Kullanma Dereceleri.....	59
Çizelge 4.3.7. Müzik Derslerinde Materyal Kullanımının Öğrenci Çalışmalarını Yaratıcı ve Renkli Kılma Olanağına İlişkin Görüşleri	60
Çizelge 4.3.8. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Kullanmak İçin Materyal Tasarlama Dereceleri.....	61
Çizelge 4.3.9. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencileri Konulara Uygun Materyal Yaratmaları İçin Destekleme Dereceleri	62
Çizelge 4.3.10. Materyal Kullanımın Öğrencilere Etkileri.....	63
Çizelge 4.3.11. Okul Yönetimlerinin Müzik Öğretmenlerini Materyal Temin Etme Konusunda Destekleme Dereceleri	64

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Dale'nin Yaşantı Konisi.....	7
Şekil 2.2.1. Materyal Seçiminde Etkili Faktörler.....	8
Şekil 2.2.2. Materyal Seçim Yöntemi.....	10
Şekil 2.4. Öğretim Materyalleri Geliştirme Süreci Bileşenleri ve Etkileşim Biçimleri.....	13
Şekil 4.2.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Müzik Bilgisi Testi.....	50

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

Fotoğraf 3.4.1. Beş Sekizlik Kavramına Giriş.....	30
Fotoğraf 3.4.2. Beş Sekizlik Kavramının Yazılımda Gösterimi.....	31
Fotoğraf 3.4.3. Beş Sekizlik Ölçü Öğretimi	31
Fotoğraf 3.4.4. Araştırmacı Beş Sekizlik Ritmin Nasıl Çalınacağını Gösterirken	32
Fotoğraf 3.4.5. Öğrenciler Beş Sekizlik Ritme Eşlik Ederken	32
Fotoğraf 3.4.6. Öğrencilere Konuyla İlgili Sorular Sorulurken	33
Fotoğraf 3.4.7. Öğretmenin Tahtaya Yazdıklarını Öğrenciler Deftere Yazarken	34
Fotoğraf 3.4.8. Öğrencilerin Evde Yaptıkları Materyallerden Bir Kısmı	35
Fotoğraf 3.4.9. "Dünya Sizin Çocuklar" Adlı Şarkının Renklere Göre Vuruşları	36
Fotoğraf 3.4.10. Öğrenciler "Dünya Sizin Çocuklar" Adlı Şarkıya Eşlik Ederlerken	36
Fotoğraf 3.4.11. Öğrenciler Forte-Mezzoforte-Piano Kavramlarını Öğrenirken	38
Fotoğraf 3.4.12. Öğrencilerin Öğretmenin Çaldığı Hafif Kuvvete Kart Kaldırırken	39
Fotoğraf 3.4.13. Öğrencilere Crescendo Terimi Anlatılırken	39
Fotoğraf 3.4.14. Öğrencilere De Crescendo Terimi Anlatılırken	39
Fotoğraf 3.4.15. Öğretmenin Çaldığı Sesin Hangi Gürlükte Olduğuna Öğrenciler	40
Fotoğraf 3.4.16. "Karga İle Tilki" Adlı Şarkının Nüans Özelliklerine Göre Gösterimi	41
Fotoğraf 3.4.17. "Atam" Adlı Şarkının Nüans Özelliklerine Göre Gösterimi	43

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

- MBT:** Müzik Bilgisi Testi
MTÖ: Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği
MÖA: Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Anket

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Tarihsel sürece bakıldığında, insanlığın gelişim durumuna uygun araçlar (materyal) tasarlanmış ve kullanılmıştır. Bu süreçte materyaller her alanda, insanların yapılması zor olan işlerini kolay hale getirmiş ve hayatlarında büyük kolaylık sağlamıştır. Materyaller; bilimin ve teknolojinin gelişmesiyle de her geçen yıl kendini yenilemiş ve günümüze kadar ulaşmıştır. Günümüzde eğitim faaliyetlerinde de kendini gösteren materyaller hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmuştur.

Her eğitim alanında olduğu gibi müzik eğitiminde de materyal kullanımı oldukça önemlidir. 2007 yılında yayınlanan Müzik Öğretim Programında; öğretim materyalleri kullanılarak derslerin verimliliğinin artırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Literatürde yapılan çoğu çalışma da materyal kullanarak işlenen müzik derslerinin öğrenci başarısı üzerinde etkili olduğu göstermektedir.

1.1. Problem Durumu

Günümüzün hızla değişen ve gelişen dünyasında, bireylerin bilgiyi tek bir kaynaktan almaları ve ezberlemeleri beklenmemekte, aksine bilgiye ulaşma yollarını bilen, bunları kullanabilen ve karşılaştığı sorunlar karşısında, bilgiyi kullanarak çözüm yöntemlerini oluşturabilen bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda birey ve toplumların ihtiyaçları da buna göre yeniden düzenlenmiştir. Bu durum, ülkelerin eğitim sistemlerine de yansımış; “öğrenme, öğretim, bilgi, kuram, yöntem “ gibi temel eğitim kavramlarının da tekrar ele alınıp yorumlanmasını gerekli kılmıştır. Bu süreç, ülkemiz eğitim sistemini de etkilemiş ve öğretim programları konusunda Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bir takım düzenlemelere gidilmiştir. (Akpınar ve Albuz, 2009:1)

Milli Eğitim Bakanlığının 1994 yılında yayınladığı ilköğretim müzik dersi öğretim programı, davranışçılık kuramına uygun oluşturulmuş ve 2006- 2007 öğretim yılına kadar yürürlükte kalmıştır. Ancak günümüze gelindiğinde farklı öğretim yaklaşımlarının ortaya çıkmasıyla birlikte davranışçı kuram giderek etkisini yitirmiş ve yerini yapılandırmacılık yaklaşımına bırakmıştır.

Sönmez'e (2010: 148) göre yapılandırmacılık anlayışına dayalı öğretim; öğrencinin merkeze alındığı, öğretmenin rehber olduğu, hazırlanan ders planlarının esnek ve seçenekli olduğu bir öğretim biçimidir. 2007 yılında yayınlanan ve şu anda kullanılmakta olan ilköğretim müzik dersi öğretim programına göre de yapılandırmacılık yaklaşımı ön plana çıkmaktadır.

Müzik öğretiminin daha anlaşılır, eğlenceli ve etkili olması için müzik öğretim programında materyal kullanıma önem verilmektedir. Öğretmenlerin tasarladığı materyallerin yanı sıra öğrencilerin de derse aktif katılımının sağlanması açısından basit materyaller yapması gerektiği belirtilmiştir. Ancak çoğu okulda materyal kullanmak için müzik sınıflarının olmayışı, bazı öğretmenlerin materyal kullanımı konusunda yetersiz bilgiye sahip oluşu, müzik dersinin haftada bir ders saati olması sebebiyle materyal kullanımına zaman ayrılamaması gibi etkenler müzik öğretiminin niteliğini etkilemektedir.

Bu durumdan hareketle; "materyal kullanımın öğrencinin başarısı ve müzik dersine karşı olan tutumları üzerinde etkisi ve müzik öğretmenlerinin materyal konusundaki görüşleri", araştırmanın ana problemlerini oluşturmaktadır.

1.2. Alt Problemler

1. Materyal kullanarak yapılan müzik öğretiminin 4.sınıf öğrencilerinin müzik başarısına ve müzik dersine yönelik tutumlarına etkisi, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretimine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

1.1. Materyal kullanarak yapılan müzik öğretiminin 4 sınıf öğrencilerinin müzik başarısına etkisi, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretime göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

1.2. Materyal kullanarak yapılan müzik öğretiminin 4. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarına etkisi, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretime göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

2. Denizli ili merkez ilköğretim okullarında görev yapmakta olan Müzik öğretmenlerinin materyal kullanımıyla ilgili görüşleri nelerdir?

1.3. Amaç

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim okullarındaki müzik derslerinde materyal kullanımının durumunu, öğretmen görüşleriyle tespit ederek; İlköğretim müzik dersinde materyal kullanarak yapılan müzik öğretiminin 4.sınıf öğrencilerinin müzik başarısına ve müzik dersine yönelik tutumlarına etkisini, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretime göre incelemektir.

1.4. Önem

Araştırma, öğretim materyallerinin müzik dersini ne yönde etkilediği, kullanılan materyallerin öğrenci ve öğretmen açısından ne ifade etmekte olduğunu tespit edip, ihtiyaçları gidermek açısından önem taşımaktadır.

1.5. Sayıtlar

1. Seçilen araştırma yöntemi araştırmanın amacına konusuna ve problem çözümüne uygundur.
2. Veri toplamak için kullanılan araç ve teknikler, araştırma için gerekli bilgileri sağlayabilecek niteliktedir.

3. Araştırmaya katılan öğretmenler ve öğrenciler anket sorularına samimi cevaplar vermişlerdir.
4. Deney ve kontrol gruplarını eşleştirmede, öğrenci özelliklerinin birbirine yakındır.

1.6. Sınırlılıklar

1. Araştırma 2011–2012 öğretim yılı ile,
2. 4. sınıf “Aksak ölçüler” ve “Gürlük Terimleri” konusu ile,
3. Uygulama süresi 6 hafta ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Geleneksel Öğretim: Hedef ve davranışları belirlenmiş, öğretmen merkezli, bilgiden müziğe gidilen, sınırlı çalgı ve materyal kullanılan, çocuk oyunlarının bilgi olarak öğrenildiği bir öğretim gerçekleştirme sürecidir. (Yaltur, 2006: 5)

Aksak Ölçü: Basit ve bileşik vuruşların (ikiye ve üçe bölünebilen vuruşların) bir araya gelmesiyle oluşan ölçülere “aksak ölçüler” denir. Beş sekizlik, yedi sekizlik, dokuz sekizlik ölçüler aksak ölçülerdir. Bu ölçüler Türk müziğine özgü ölçülerdir. (Kocabaş, 2007: 10)

Kulaktan öğretim yöntemi: Kulaktan öğretim yöntemi işitme yoluyla, çok tekrarlarla bir şarkının öğretilmesidir. (Çetin, 2011: 78)

Gürlük terimi: Bir müzik eserinin yorumlanması sırasında, seslere uygulanan hafiflik ya da kuvvet derecelerine nüans (ayırıtı) denir. Bunlar gürlük terimlerini oluşturur. (Say, 2001: 55)

Piano: Bir şarkının hafif sesle okunacağını belirten terimdir.

Mezzoforte: Bir şarkının orta kuvvetli seslerle okunacağını belirten terimdir.

Forte: Bir şarkının kuvvetli sesle okunacağını belirten terimdir.

Crescendo: Bir şarkıda sesin yavaş yavaş gürleştirek okunacağını belirten terimdir.

Decrescendo: Bir şarkıda sesin yavaş yavaş hafifleştirerek okunacağını belirten terimdir. (Çetin, 2011: 146)

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Öğretimde Materyal Kavramı

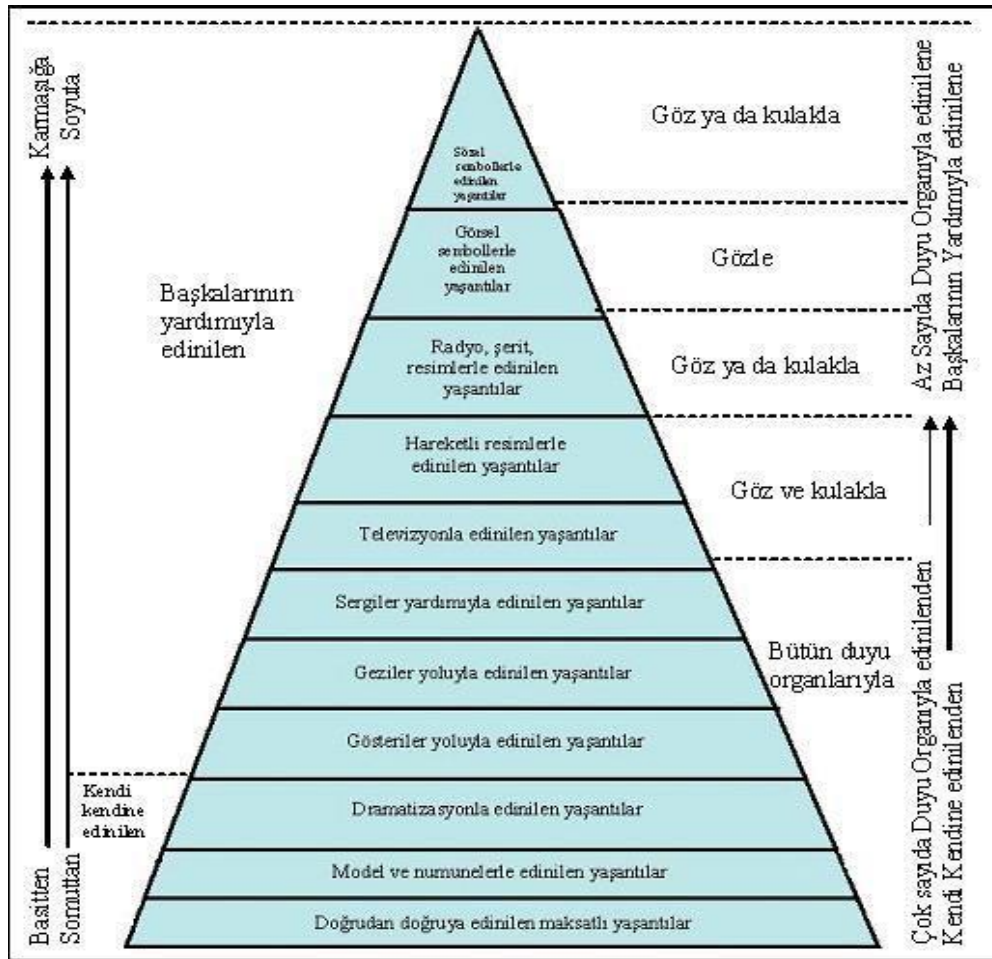
Araç, “bir işi yapmada bir üretimde bulunmada kullanılan her şeyken, gereç ise kullandığımız araçlarda, o araç için gerekli olan her tür çeşit parçadır. (Günay ve Özdemir, 2003: 109) . Türk Dil kurumunun hazırladığı Güncel Türkçe sözlüğe göre ; materyal; birinci anlamda “gereç” ikinci anlamda ise yazılı, sözlü, görüntülü, kaydedilmiş her türlü belge olarak belirtilmiştir.

Gürbüz (2006: 59) öğretim materyallerini, “öğretme ortamlarında görev alan kişilerin soyut kavramları somutlaştırmak ve öğretimi daha etkili bir biçimde gerçekleştirebilmek için kullandıkları araçlardır” şeklinde tanımlıyor. (sf.59) İlköğretim müzik dersi içerisinde soyut kavramları da barındıran bir derstir. Bu nedenle ilköğretimde materyal kullanımının müzik dersindeki soyut kavramları somutlaştırılacağı, öğrenmenin daha kolay olacağı ve bilgilerin kalıcı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğretim materyallerinin, karmaşık öğrenmeleri basitleştirme, öğrenimde gerçek yaşantılar sağlama, alıştırmaya ve tekrarlara imkan verme, öğrenmede kalıcılığı artırma, farklı öğrenme stillerini destekleme, öğrenme zamanını kısaltma ve verimliliği artırma gibi yararları da bulunmaktadır.

Öğretim materyallerinin kullanımı konusunda, kullanılacak materyalin pahalı olması, sürekli taşınmak zorunda kalması, materyali kullanmak için gerekli zaman ve hazırlığın yeterli olmaması gibi sınırlılıklar ortaya çıksa da öğretim materyallerinin olumlu etkileri onların kullanılmasını zorunlu hale getirmektedir.

Öğretim konuları ve öğretmenin kullanacağı yöntem ve teknikler, birden fazla duyu organını etkilerse öğrenme daha kalıcı hale gelir. (Ergün ve Özdaş, 1997: 53). Öğretim materyalleri de öğrenme işlemine katılan duyu sayısını artırarak daha fazla ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine yardımcı olurlar.

Bazı öğretim materyallerinin, öğretim ortamındaki işlevleri ve önemi, Edgar Dale tarafından oluşturulan yaşantı konisinde gösterilmektedir.

Şekil 2.1. Dale'nin Yaşantı Konisi
(Öztaş, 2008\; 544)

Dale'in geliştirmiş olduğu yaşantı konisinin dayandığı temel ilkeleri, Çilenti (1979: 40) şu şekilde sıralamıştır:

Öğrenme işlemine katılan duyu organlarımızın sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve o kadar geç unutturuz.

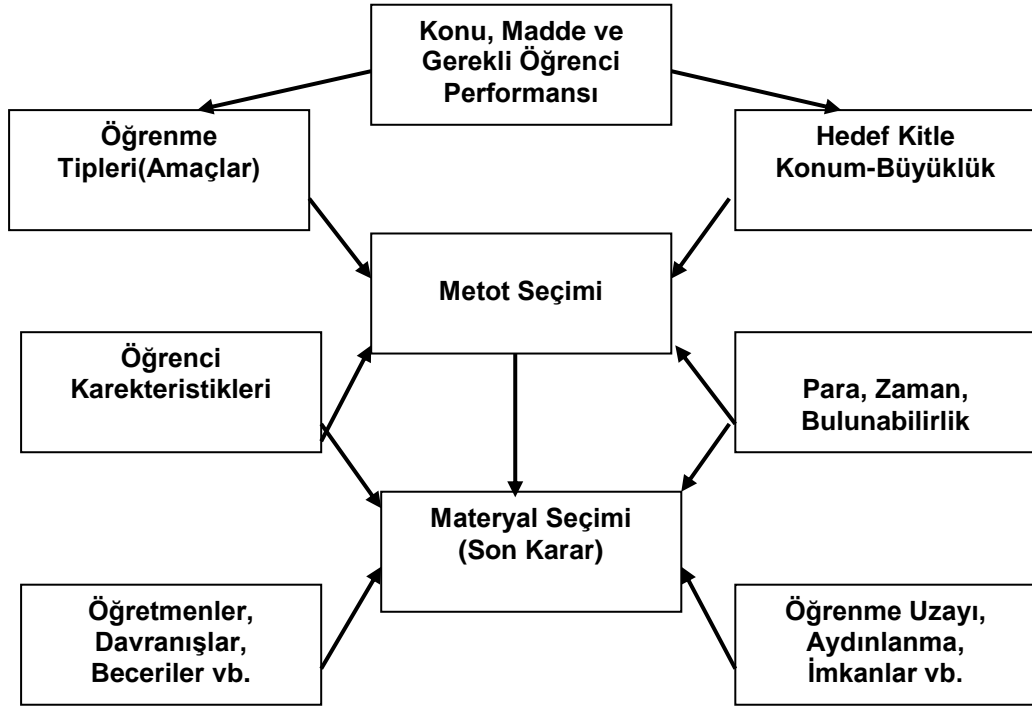
En iyi öğrendiğimiz şeyler kendi kendimize yaparak öğrendiğimiz şeylerdir.

Öğrendiğimiz şeylerin çoğunu gözlemlerimizin yardımıyla öğrenebiliriz.

En iyi öğretim, somuttan soyuta ve basitten karmaşığa doğru giden öğretimdir.

2.2. Materyal Seçimi

Bayram'a göre(2006: 78) materyal seçiminde ilk adım öğretilecek konu için gerekli öğrenci performansını, bu bağlamda hedef kitleyi ve bunların karakteristikleri ile öğrenme tiplerini belirlemektir.

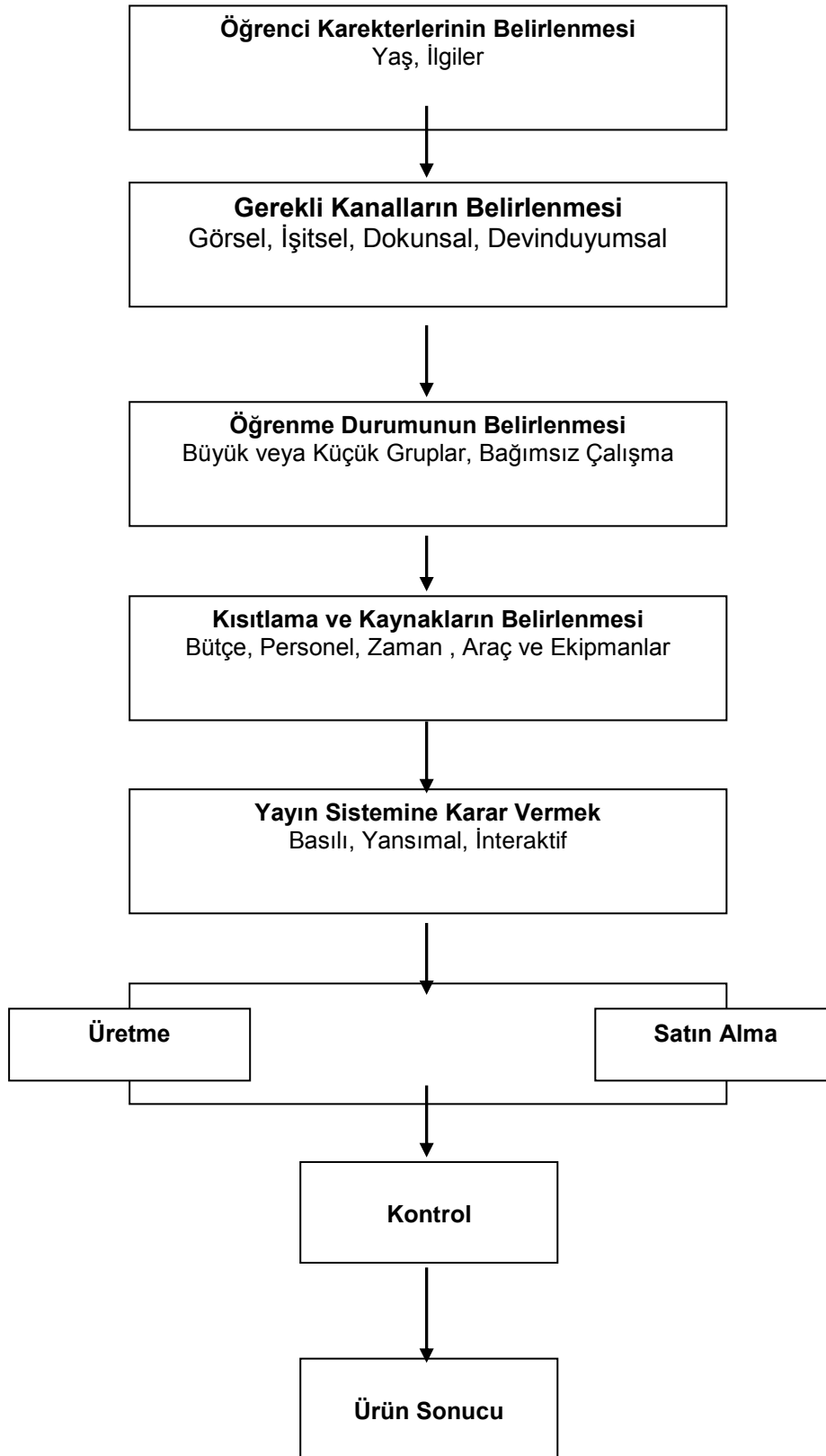
Şekil 2.2.1. Materyal Seçiminde Etkili Faktörler (Romizovski, 1992: 56)

Şekilde görüldüğü üzere; materyal seçimi için birçok faktör göz önünde bulundurulmalıdır. Öncelikle materyal kullanılacak kitlenin büyüklüğü ve öğrenme tipleri belirlenmeli ardından metot seçilmelidir. Metot seçiminde bu özelliklerin yanı sıra para, zaman gibi imkanlarla öğrenci özellikleri de dikkate alınmalıdır. Uygun metot seçiminden sonra öğretmen becerileri ve imkanlar da bu işleme katılarak son aşama olan materyal seçimine geçilmelidir. Bu

faktörlerin hepsi birbirleriyle etkileşim içerisinde olup öğretim ve öğrenme sistemi içerisinde önemli bir yere sahiptirler.

İlköğretimde müzik öğretiminin; öğrenci, öğretmen ve bunlar arasında oluşan müziksel iletişim, bu iletişimin gerçekleştiği süreç ve araç gereçleri kapsadığı söylenebilir. (Andırıcı, 2006: 4) Bu nedenle Müzik öğretmenlerinin öğrencilerin müzikle olan ilişkisine yön vermesi müzik eğitimi açısından büyük öneme sahiptir. Öğretmen, öğretim için gerekli bir materyal seçtiğinde, seçme işlemini belli bir yöntemle göre yapması gerekmektedir. Aşağıda belirtilen materyal seçim yöntemi Seels ve Glasgow tarafından önerilmiştir.

Şekil 2.2.2. Materyal Seçim Yöntemi (Seels ve Glasgow,1990:178)

Şekilde görüldüğü üzere; kullanılacak olan materyal seçiminde öncelikle öğrencilerin yaş, ilgi alanları gibi karakteristik özelliklerinin belirlenmesi gereklidir. Bu basamağın ardından öğrencilere hangi kanalla bilgi aktarılacak ona karar vermek gerekir. Tüm bu kararlarda öğretim ve öğrenme ortamının özellikleri ve öğrenci sayısı önemlidir. Materyal seçiminde bütçe, zaman ve materyalin kullanım özellikleri gibi teknik konuların iyi analiz edilmesi gerekir. Tüm bunlardan sonra seçilecek materyale karar verilir ve karara varılan materyal öğretmen ve ya ilgili ekip tarafından üretilebilir ve ya satın alınabilir.

Materyallerin öğrenci özelliklerine uygun olması önemli bir basamaktır. Senemoğluna göre(2005: 425); materyaller öğrencilerin, psiko-sosyal, beden, psiko-motor ve bilişsel gelişim ile öğrenme özelliklerine uygun olmalı, öğrencinin bir bütün olarak tüm gelişmelerine yardım edebilmelidir. Öğrencilerin diğer öğrencilerle etkileşimlerini ortadan kaldıran; onlarla psiko-sosyal bakımdan yaşantılarını paylaşmasını engelleyen, sadece bilişsel öğrenmelere imkan veren öğretim materyallerini kullanma süresi çok uzun tutulmamalıdır.

2.3. Öğretme-Öğrenme Ortamlarında Yaygın Olarak Kullanılan Materyaller

Texas Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmaya göre zaman faktörü sabit tutulduğunda hatırlama oranları şu şekildedir; insanlar okuduklarının %10' unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, görüp işittiklerinin %50' sini, söylediklerinin %70' ini, yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadırlar.(Adem ve Arslan,2010: 65)

Bir öğrenme etkinliği ne kadar çok duyu organına hitap ederse öğrenme o kadar etkili olmakta, unutmada bir o kadar geç olmaktadır. Görsel ve işitsel araçlar kullanıldığında öğrenmeler daha da kalıcı olmaktadır.

Görsel ve işitsel araçlar; öğrencilerin başkalarının yaptıklarını gözleyerek, görme ve işitme duyu organlarını kullanılarak edinilen en somut yaşantıları sunan öğretim araçlarıdır. Görsel ve işitsel araçlar; sunumu basitleştirmek,

düşünceyi canlandırmak, önemli noktaları vurgulamak, karşılaştırma yapmak ve varlıkların nitel boyutlarını sergilemek amacıyla kullanılır. (Yağcı, 2012: 40)

Sınıflarda yaygın olarak kullanılan görsel ve işitsel araçlar aşağıdaki gibi gruplanabilir.

Çizelge 2.3.1. Yaygın Kullanılan Görsel Araçların Gösterimi
(Seferoğlu, 2011: 65)

GÖRSEL ARAÇLAR

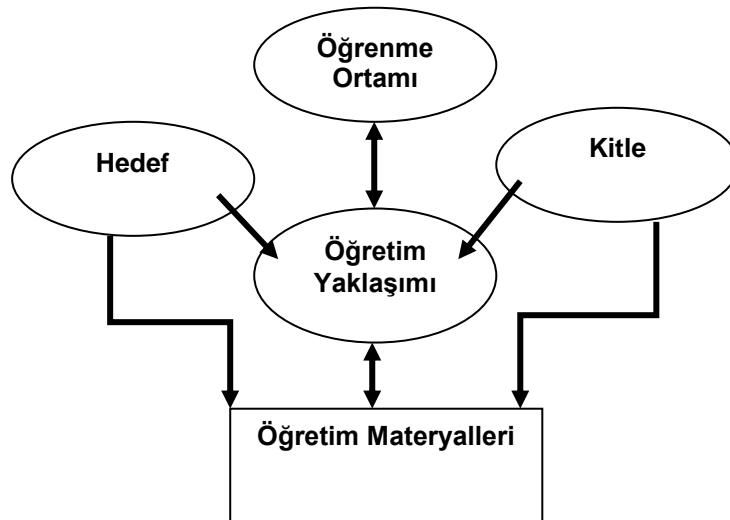
Kitaplar	Yazı Gösterim Tahtaları	Resimler	Gerçek Eşyalar Modeller	Yansıtıcılar
Ders Kitabı	Kara Tahta	Düz Resimler	Basitleştirilmiş Modeller	Tepegöz
Öğretmen Kitabı	Çok Amaçlı Tahtalar	Çizgi Resimler	Büyütülmüş Modeller	Slayt Projektörü
Alıştırma Kitabı	Elektronik Tahta	Şimşek Kartlar	Küçültülmüş Modeller	Film Projektörü
Başvuru Kitapları	Askı-Kanca Tahtası	Duvar Resimleri	Kabartma Haritalar	Opak Projektörü
	Pazen Tahta	Levhalar		Video Projektörü
	Manyetik Tahta	Afişler		
	Dosya Tahtaları	Grafikler		
	Bülten Tahtaları	Kroki ve Haritalar		
		Karikatürler		

Çizelge 2.3.2. İşitsel, Görsel-İşitsel ve Teknoloji Destekli Araçların Gösterimi
(Seferoğlu, 2011: 65)

İŞİTSEL ARAÇLAR	GÖRSEL-İŞİTSEL ARAÇLAR	TEKNOLOJİ ARAÇLAR	DESTEKLI
Radyo	Film Makinesi	Telemetin	
Pikap ve Plaklar	Hareketli Filmler	Videometin	
Teyp, ses bantları	Kapalı Devre Televizyon	Etkileşimli Video	
Cd'ler	Video	İletişim Uyduları	
Kompakt Disk	Kuklalar		
	Tiyatro(Temsil)		
	Eğitsel Geziler		

2.4. Öğretim Materyali Tasarım ve Hazırlama İlkeleri

Öğretim materyalleri belli bir seçim yönteminden geçtikten sonra üretilebilir veya satın alınabilir.(Bkz. Şekil 2.2.2) Eğer öğretim materyali üretilecekse, öğretim programının gereksinimleri doğrultusunda hazırlanmalıdır. Aşağıdaki çizimde öğretim materyalleri geliştirme sürecinin bileşenleri ve bu bileşenlerin etkileşim biçimleri verilmiştir.

Şekil 2.4. Öğretim Materyalleri Geliştirme Süreci Bileşenleri ve Etkileşim Biçimleri
(Kaya, 2006: 27)

Şekilde görüldüğü gibi çift taraflı oklar öğeler arası karşılıklı etkileşimi vurgulamaktadır. Öğrenci gereksinimlerini tam olarak karşılayacak hazır materyallerin seçilmesi ve kullanılması gerekmektedir. Eğer bu sağlanamıyorsa, ikinci seçenek olarak var olan materyallerin daha uygun hale getirilip kullanılması gerekir. Ancak bu da olanaklı değilse, son seçenek olarak öğretmenin kendisi materyalleri geliştirebilir. Ne var ki, bu süreç oldukça uzun zaman alır ve yoğun emek gerektirmektedir.(Kaya, 2006: 27)

2.4.1. Öğretim materyali tasarımı

Öğretim materyalinin hazırlanmadan önce tasarlanması gerekir. Tasarım boyutu yaratıcılık gerektirir. Materyali hazırlayanın görsel zekası ile gözünde bitmiş materyali canlandırması, çok boyutlu düşünerek renk, harf, yazı, şekil, ses, hareket, ahenk vb. özellikleri bütünleştirmesi gerekir. (Yelken, 2011: 164)

Bir materyal tasarlanırken kişi kendine göre karmaşık bir yol izleyemez tasarlanma aşamasında uygulanacak olan bazı süreçler vardır. Seferoğlu'na (2011: 26) göre materyal tasarlama süreçleri şu şekildedir.

İlk olarak bir hedef analizi yapılır. Bu aşamada hedefin duyuşsal, bilişsel ve devinişsel alanlardan hangisiyle ilgili olduğuna karar verilerek ona göre seçimler yapılması gerekebilir. Hedef kitlenin(öğrenenin) özelliklerinin belirlenmesi basamağında çeşitli durumlara bakılır. Bireylerin yaşı, güdülenme düzeyleri, öğrenme durumları, hazır bulunuşlukları, tutumları, beklentileri, zekâ profilleri vb. incelenir. Sürecin sonraki basamağında içerik analizi yapılır. İletilmek istenen mesajın türüne göre mesaj farklı biçimlerde tasarlanır. İçerik ve aracın bütünleştirilmesi basamağında hedefe, içeriğe ve hedef kitlenin özelliklerine uygun olarak çeşitli formatlar seçilir ve materyal buna dayanarak geliştirilir. Materyalin tasarlanma aşaması bittikten sonra, materyali hazırlama aşamasına geçilmesi gerekmektedir.

2.4.2. Öğretim materyalinin hazırlanması

Öğretim materyallerinin öğretmen, öğrenciler ve; hem öğretmen hem öğrenciler tarafından oluşturulması gerekiyorsa uyulması gereken bazı ilkeler vardır. Bu ilkeler Yanpar ve Yıldırım (1999: 27) tarafından aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir.

1. Öğretim materyalleri basit, sade ve anlaşılır olmalıdır.
2. Öğretim materyali, ders programlarını destekleyici biçimde dersin hedef ve kazanımlarına uygun seçilmeli ve hazırlanmalıdır.
3. Öğretim materyalleri, dersin konusunu oluşturan bütün bilgilerle değil, önemli ve özet bilgilerle donatılmalıdır.
4. Öğretim materyalinde kullanılacak görsel özellikler materyalin önemli noktalarını vurgulamak amacıyla kullanılmalı, aşırı kullanımdan kaçınılmalıdır.
5. Öğretim materyalinde kullanılan yazılı metinler, görsel-işitsel öğeler, öğrencinin pedagojik özelliklerine uygun olmalı ve öğrencinin gerçek hayatıyla tutarlılık göstermelidir.

6. Öğretim materyali, öğrenciye alıştıırma ve uygulama imkanı sağlamalıdır.
7. Öğretim materyalleri mümkün olduğunca gerçek hayatı yansıtmalıdır.
8. Öğretim materyali her öğrencinin kullanımına ve erişimine açık olmalıdır.
9. Materyaller sadece öğretmenin rahat kullanacağı türden değil, öğrencilerinde kullanabileceği düzeyde basit olmalıdır.
10. Zaman içinde tekrar kullanılacak materyaller dayanıklı hazırlanmalı, bir defalık kullanımlarda zarar görmemelidir.
11. Hazırlanan öğretim materyalleri, gerektiği takdirde, kolaylıkla geliştirilebilir ve güncelleştirilebilir olmalıdır.
12. Materyal hazırlarken yakın çevreden her türlü yardım için çaba harcanmalı ve yardım alınmalıdır.
13. Materyalin hazırlama ve kullanım kılavuzları oluşturulmalıdır.

Materyali hazırlayan kişinin belirtilen maddeleri göz önünde bulundurarak materyali hazırlaması gerekmektedir. Ancak o takdirde hazırlanan materyalin öğretim-öğrenme sürecinde hedefine ulaşması beklenmektedir.

2.5. Müzik Öğretiminde Kullanılan Öğretim Materyalleri

Genel müzik öğretiminde amaca yönelik müzik derslerini gerçekleştirmek veya müzik etkinliklerini uygulayabilmek için sınıf ortamının uygunluğu, derste kullanılacak olan araç- gereçlerin varlığı, yeterliliği ve işlevselliği önemli bir yer tutmaktadır. Genel müzik eğitime ayrılan kaynaklar ile araç-gereçler müzik derslerinin niteliğini arttırmaktadır. (Kılıç, 2009: 1)

Müzik dersinde kullanılan hazır alınan materyallerin yanında öğretmen tarafından tasarlanıp hazırlanan materyallerden de yararlanılmaktadır. Derste kullanılan materyallerin, müzik dersi öğretim programına uygun olması ve öğrenci ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde olması göz önünde bulundurulmalıdır.

Çakırer(2002) müzik derslerinde kullanılacak materyalleri pasif ve etkileşimli olarak iki kısımda incelemiştir. Pasif araçlar, müziği sadece çalan veya bilgiyi gösteren araçlardır. Televizyon, CD çalar, video, tepegöz gibi araçlar pasif araçlara birer örnek verilebilir. Pasif araçlarla öğrenci materyali algılayabilir fakat burada öğrenci ile araç veya çevre arasında bir etkileşim söz konusu olmamaktadır. Elbette ki müzik dersleri ve sınıflar video gösterileri ve buna benzer diğer teknolojik araçlarla geliştirilebilir (Akarsu, 2007: 25)

Müzik dersinde kullanılabilecek materyalleri şu başlıklar altında sıralayabiliriz

2.5.1. Hazır olarak satın alınabilecek müzik öğretimi materyalleri

Hazır olarak satın alınabilecek müzik öğretim materyalleri kendi içinde gruplara ayrılmaktadır.

2.5.1.1. Elektrikle çalışan müzik öğretimi materyalleri

Elektriğin geniş kullanım alanları arasında, müzik eğitiminde de kullandığımız, önemli araçlar bulunmaktadır. Görme ve işitme duyularımızla algıladığımız “televizyon” müzik öğretim materyali olarak kullanılmaktadır. Akustik piyanolara göre bir çok artısı olan “dijital piyano” kullanıldığında; dokunma, görme, işitme duyularımıza seslendiği için bizlere olabildiğince somut yaşantılar verebilmektedir. Elektrikle çalışan diğer müzik öğretim materyallerini şu şekilde sıralayabiliriz.

- Bilgisayar ve Destek Gereçleri
- Video ve Kasetleri
- Radyolar
- Teypler ve Kasetleri
- CD Çalıcıları
- Tepegöz ve Asetatlı Kağıtlar
- Elektronik Diyaazon
- Slayt göstericisi ve slaytlar
- Lazerli gösterme çubuğu
- Elektrikle çalışan daktilo makineleri

- Elektronik Metronom (Günay ve Özdemir, 2003: 126)

Yukarıda belirtilen öğretim materyallerinden bilgisayar son zamanlarda yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu sebeple bilgisayar ve bilgisayar yazılımları hakkında ayrıntılardan bahsetmekte yarar vardır.

Bilgisayar, gerek sayısal gerekse alfabetik verileri işleyen elektronik bir aygıttır. Bilgisayarlı eğitim; öğrencilere etkileşimli ve bireysel öğrenme sunması, tekrar olanağı sağlaması, sınıf ortamında güç olan öğretim yöntemlerinin kullanılabilmesi, bilgisayarların renk, ses, grafik olanaklarından yararlanılması, öğrencileri düşünmeye ve araştırmaya yönlendirmesi ve bireyde özgüven duygusunu arttırması bakımından yararlıdır. (Seferoğlu, 2011: 117)

Ayrıca öğrencilerin derse olan ilgisini arttırmada, öğrenmelerini kolaylaştırmada ve motivasyonlarını arttırmada bilgisayarlar önemli role sahiptir.

Müzik faaliyetleri ile ilgili karışıklıkları en aza indirmek için bilgisayarla yapılan müzik öğretimi tercih edilmektedir. Bilgisayar sunduğu imkânlarla, müzikal etkinlikler açısından kendini kanıtlamış ve öğrenciye geri dönüt vererek öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırmıştır. (Brandao: 3)

Müzik derslerinde bilgisayar kullanımının öğrencilere olduğu kadar, öğretmenlere de katkısı büyüktür. Bilgin (2005: 1)'e göre bir müzik öğretmeni; "nota yazma, besteleme, düzenleme, seslendirme, müzik bilgilerini yayınlama vb. gibi birçok bilgiyi bilgisayar sayesinde oluşturabilir ve bunu öğrencileri ile paylaşabilir."

Öğretmenler yapılacak işlemleri bilgisayar sayesinde daha kolay ve kısa yoldan yaparak zamandan tasarruf ederken, dersi öğrenciler için daha eğlenceli hale getirmektedirler.

Teknoloji dünyasında yaşanan ilerlemelerle birlikte öğretmen ve öğrencilerden oluşmuş klasik sınıf ortamı tek eğitim ortamı olmaktan çıkmış, online sistem adı verilen etkileşimli elektronik sistemler ve interaktif yazılımlar ile

müzik eğitiminin çehresi değişmeye başlamıştır. Kulak eğitimi, çalgı öğretimi, müzik kuramları eğitimi, armoni, orkestrasyon gibi müziğin çeşitli alanlarında hazırlanmış interaktif yazılımlar bulunmaktadır. (Levendoğlu: 92)

Bilgisayar destekli müzik yazılımlarının genel özelliklerine bakıldığında; programları çeşitli gruplara ayırabiliriz.

Can'a göre(2001: 25) Müzik eğitim programları (Instructional Software), pratiğe ve uygulamalara dayalı yazılımlar (Practice/Accompaniment Software), nota yazım programları (Notation/Scoring Software) ve bir çeşit devinim oluşturarak müzik yapmaya yarayan masaüstü 'Sequencer' sistemleri (Sequencing Software), önemli alan başlıklarıdır.

Bahsettiğimiz yazılımların müzik alanındaki faydaları tahmin edilen seviyenin çok üstündedir ve istenilen hedefleri en kısa zamanda elde etmeyi amaçlamaktadır.

Müzik eğitimi ya da üretimi yapılan yerlerde, öncelikli olarak yapılması gereken iş, kullanılacak olan yazılımların hangi eğitim tipinde tercih edilmesi gerektiği ve hangilerinin kendi eğitim sisteminde kullandıkları metotlar ile örtüşebileceğinin saptanmasıdır. (Koç, 2004: 5)

2.5.1.2. Elektrikle çalışmayan diğer müzik öğretim materyalleri

Bu kategoride basılı materyaller yanında , mekanik araçlar ve ya atölye üretimli ürünler de sayılmaktadır. Elektrikle çalışmayan müzik öğretim materyallerini şu şekilde sıralayabiliriz.

- Müzik konulu, basılı bayram ve yılbaşı kartları,
- Müzik konulu pullar,
- Müzik konulu karikatürler,
- Müzik yardımcı ders ve yardımcı ders kitapları,
- Şarkı kitapları,

- Müzik bilimleri konularında yazılmış diğer kuramsal kitaplar,
- Çalgı metotları,
- Metronom,
- Çalgılar(Oyuncak çalgılar, vurmali çalgılar, halk çalgıları, okul çalgıları ile piyano, keman gibi tüm çalgılar...),
- Çatal diyapazon,
- Akort düdüğü,
- Partiturlar(Orkestra , oda müziği,koro...),
- Posterler(Ünlü besteciler, kuramcılar, seslendiriciler...),
- Fotoğraflar(Besteciler, seslendiriciler, dinleti salonları, kentler, çalgılar, müzik yazıları...),
- Müzikle ilgili takvimler, biblolar,
- Sehpalar(Nota Sehpaası, Şef için Partitur sehpaası...),
- Sahaflardan sağlanabilecek basılı materyaller(kitaplar, notalar, partiturlar...),
- Dizekli tahta,
- Piyano akort anahtarı, çalgı kutuları, reçine gibi çeşitli gereçler.
(Günay, 2003: 125)

2.5.1.3. Ustalara sipariş vererek atölyelerden sağlanabilecek müzik öğretim materyalleri

Müzik eğitimcisi, tasarladığı materyalin fotoğrafını, örneğini, belgesini atölyeye götürerek oradaki ustaya tarif ederek de öğretim materyali yaptırılabilir.

Günay ve Özdemir(2003: 126) sipariş yoluyla yaptırılacak materyalleri şu şekilde sıralamıştır.

- Dizekli tahta,
- Şef sehpaası,
- Çalgı sehpaları(Ayakta durarak ve ya oturarak kullanılacak ayaklı sehpalar...),

- Gösterme çubukları,
- Şef çubuğu,
- Vurulunca ses veren kutular ve ses çıkarıcı tokmaklar,
- Müzik dolabı,
- Kitaplık,
- Materyal saklama dolapları,
- Hazır olarak bulunmayan müzik oyuncakları(çubuklar,şap-şap, küçük toprak ibrik, kaynana zırlıtısı...),
- Sergi masası, vitrin,
- Her çeşit fotokopi, mukavva ve karton işleri...)

2.5.1.4. Müzik eğitimcisinin kendisinin üretebileceği ve ya öğretmen-öğrenci işbirliği ile üretilebilecek müzik öğretim materyalleri

Basit evde kolayca bulunabilen malzemelerden materyal rahatlıkla yapılabilir. Materyali öğretmen kendi üreteceği gibi öğrenciyle işbirliği içinde de üretebilmektedir. Ayrıca öğrencinin materyal yapımına katkısının olması öğrencinin müzik dersine olan ilgisinin artmasında da rol oynar. Kara tahtaya yağlı boya ile dizek çizmek öğrencilerinden yardımı alınarak yapılabilecek bir uygulamadır.(Günay ve Özdemir, 2003: 127)

2.6. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Bu bölümde, araştırma ile ilgili yurtiçinde yapılan araştırmalar yer almaktadır.

2.6.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Bu alt bölümde konuyla ilgili yapılan yurt içi araştırmalara yer verilmiştir.

Hüseyin Öztürk'ün hazırladığı (2004), “İlköğretim Okulları Müzik Eğitiminde Materyal Geliştirme” konulu yüksek lisans tezinde, ülkemizdeki ilköğretim okullarında işlenen müzik derslerinde materyal kullanımının yeterli olup olmadığı; amacına ulaşip ulaşmadığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma ve literatür tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda; İlköğretim okullarında müzik öğretmenlerinin daha çok kaset, CD, tepegöz ve blok flüt gibi materyalleri tercih ettikleri tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin araç gereç konusunda bilgi ve beceri eksikliği, bazı okullarda müzik dersliği olmayışı, müzik dersinin haftada sadece bir ders saati olması gibi etkenlerin müzik eğitiminde materyal kullanımını aksattığı belirtilmiştir. Sonuç olarak; ülkemizdeki ilköğretim okullarında işlenen müzik derslerinde materyal kullanımının yeterli olmadığı; kullanılsa bile mevcut materyaller bilinçsizce uygulandığı için amacına tam olarak ulaşmadığı tespit edilmiştir.

Sıtkı Akarsu'nun (2007) “İlköğretim 6. Sınıf Müzik Dersi, Türkiye'deki Başlıca Müzik Türleri ve Genel Özellikleri Ünitesinde Materyal Kullanımın Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi” konulu yüksek lisans tezinde; derslerde materyal kullanımının öğrenci başarısı üzerinde etkisi olup olmadığı araştırılmıştır. Kars ilinde bulunan 20 ilköğretim okulu müdürlerine uygulanan anket formlarıyla da okullardaki mevcut materyaller tespit edilmiştir. Araştırmada deneysel yöntem ve genel tarama modeli kullanılmıştır. Deneysel yöntem uygulamasında araştırma ön test-son test, deney ve kontrol gruplu model şekline uygun olarak yapılmıştır. Ön test ile öğrencilerin uygulama öncesi genel bilgi seviyeleri ölçülmüş, son test çalışması ile de öğrencilerin uygulama sonrası

bilgi düzeyleri tespit edilmiştir. Konular işlenirken, kontrol gurubunda geleneksel olarak öğretmen merkezli öğretim stratejisi ve düz anlatım yöntemi kullanılmıştır. Deney gurubu üzerinde yapılan çalışmada ise, öğretmen ve öğrenci merkezli öğretim stratejisi ile düz anlatım, soru-cevap, beyin fırtınası, tartışma ve örnek olay yöntemleri ile birlikte çeşitli materyaller kullanılarak ders anlatılmıştır. Araştırmanın sonucunda; İlköğretim kurumlarında yeterli derecede materyal bulunmadığı tespit edilerek, müzik dersinde araç-gereç kullanımının, öğrencilerin başarı düzeylerine, kişisel gelişimlerine katkıda bulunduğu ve öğretim faaliyetlerinin verimliliğini arttırdığı kanısına varılmıştır.

1991 yılında Ercan Mertoğlu' nun yapmış olduğu “ İlkokullarda Müzik Eğitimi – Teoride ve Uygulamada” başlıklı yüksek lisans tezi, ilkokullardaki fiziki ortamın, araç – gereç durumunun, öğrencilerin müzikten beklentilerinin ve sosyo – kültürel çevrenin onların müzik beğenileri üzerindeki etkilerinin, televizyon radyo gibi müzikte iletişimde önemli bir yeri olan araçların öğrenci üzerindeki etkisinin, öğretmenlerin müzik bilgi ve becerilerindeki yeterliliğinin, öğretmenlerin bu konudaki ihtiyaçlarının ve önerilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, ilkokullarımızdaki müzik eğitiminin gerçek anlamda yapılamadığı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin bu konu hakkındaki bilgileri yeterli bulunmamıştır. Öğrencilerin müzik beğenilerinin, buldukları sosyo – kültürel çevreye göre değişiklik gösterdiği saptanmıştır. İletişim araçlarının çocuğun müzik tercihi üzerinde büyük etkisinin olduğu otaya çıkmıştır. Çocuk şarkıları dağarcığının yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Okulların fiziki ortam ve araç gereç bakımından yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir.(Saruhan, 2008)

Özgür Andırıcı tarafından 2006 yılında yapılan, “İlköğretimde müzik derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin bir inceleme” adlı tezinde, müzik öğretim programında belirtilen yöntemlerin, özel ve devlet ilköğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri tarafından kullanılma durumları ve bu yöntemlerin kullanılma durumlarına ilişkin öğretmen görüşleri araştırılmıştır. İstanbul ilinde bulunan 265 müzik öğretmenine müzik derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerini konu alan anket uygulanmıştır. Araştırmacı öğretmenlerden aldığı anket cevapları sonucunda ,öğretmenlerin yarısından

fazlasının (%59,2) okullarında müzik dersliği olmadığı bilgisine ulaşmıştır. Ayrıca sınıfların kalabalık olması (%49,8) ve sınıflarda araç-gereç eksikliği (%46,7), yöntemlerin etkili kullanımını engelleyen fiziki faktörler olarak ifade edilmiştir.

Şahin Saruhan'ın 2008 yılında yapılan "Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları" adlı tezinde, İlköğretim 2. kademe öğrencilerinin müzik dersi tutumlarının; devam ettikleri okul türü, cinsiyet, okulda müzik dersini özel bir müzik sınıfında işleyip işlememe, okuldaki müzik dersi dışında özel bir öğretmen veya kurumdan en az bir sene müzik dersi alıp almama, 4. ve 5. sınıfta müzik dersini müzik öğretmeni ile işleyip işlememe ve dinledikleri müzik türü değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda; öğrencilerin müzik dersi tutumlarının ; okul türü, cinsiyet, okulda müzik dersini özel bir müzik sınıfında işleyip işlememe, okuldaki müzik dersi dışında özel bir öğretmen veya kurumdan en az bir sene müzik dersi alıp almama ve dinledikleri müzik türü değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterdikleri gözlenirken, 4. ve 5. sınıfta müzik dersini müzik öğretmeni ile işleyip işlememe değişkeninde anlamlı farklılık görülmemiştir.

Atalay 1998 yılında ikisi özel biri devlet okulu olmak üzere 3 ilköğretim okulunda 390 kişilik örneklem gurubuyla betimsel araştırma modeliyle ve Ayfer Kocabaş'ın Müzik Tutum Ölçeđini kullanarak yaptığı yüksek lisans tezi çalışmasında Temel Eğitim II. Kademe öğrencilerinin müzik tutumlarını okul türü, cinsiyet ve devam ettikleri sınıf değişkenlerine göre değişip değişmediği sorularına yanıt aramıştır.

Atalay'ın elde ettiđi bulgulara göre:

1. Temel Eğitim II. Kademe öğrencilerinin müzik tutumları özel okullarla devlet okulları arasında devlet okulunun lehine farklılaşmaktadır.
2. Temel Eğitim II. Kademe öğrencilerinin müzik tutumları kız ve erkek öğrenciler arasında kız öğrencilerin lehine farklılaşmaktadır.
3. Temel Eğitim II. Kademe öğrencilerinin müzik tutumları sınıf değişkenine göre 6. ve 7. sınıflar arasında 6.sınıfın lehine

farklılaşmaktadır. Diğer sınıf değişkenleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.(Saruhan;2008)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın; modeli, evreni ve örneklemini açıklanmakta; veri toplama araçları, verilerin işlenmesi ve çözümlenmesine ilişkin istatistiksel bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma deneysel yöntem kullanılarak yapılan bir çalışmadır. Araştırma yürütülürken araştırılacak kişiler iki gruba ayrılırlar. Deney grubuyla çalışma yapılırken (müzik dersinin materyal yardımıyla anlatılması) kontrol grubuna hiçbir biçimde etkide bulunulmaz. Deney grubu bağımsız değişkenler, kontrol grubu ise bağımlı değişkenlerle ilişkilidir. Bağımsız değişkenlerin etkililiğini ölçebilmek için, bağımlı değişkenler üzerinden ölçümler alınır. Birinci ölçüm, ön-test ile elde edilir ki, bu da, deney grubuna bağımsız değişkenler tanıtılmadan ya da uygulanmadan önce yapılır. İkinci ölçüm ise son testtir ki, bu da deney grubuna bağımlı değişkenler uygulandıktan sonra yapılır. Ön ve son testteki farklılıklar kontrol ve deney gruplarıyla karşılaştırılarak, eğer deney grubundaki farklılık, kontrol grubundakinden oldukça yüksek ise, bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenlerle ilişkili olduğu sonucuna ulaşılır.

Bu araştırmada, öntest-sontest kontrol gruplu deney deseni kullanılmıştır. Deneme modelleri, neden- sonuç ilişkilerini belirlemeye çalışmak amacı ile, doğrudan araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modelidir (Karasar, 2002: 87).

Araştırmada ayrıca genel tarama modeli kullanılıp, Milli Eğitime bağlı Denizli ili ilköğretim okullarında bulunan materyallerin mevcudiyeti araştırılmış ve durum tespitine çalışılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın yapıldığı yıl olan 2011-2012 eğitim öğretim yılında ilköğretimde müzik dersi; 1.2.3. sınıflarda sınıf öğretmenleri, 4.5.6.7.8. sınıflarda ise müzik öğretmenleri tarafından işlenmekteydi. Bu nedenle araştırmanın çalışma evrenini, Denizli ilinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri ve Denizli ili Doğan Demircioğlu Emsan ilköğretim Okulunda iki farklı şubede öğrenim görmekte olan 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı okuldaki müzik öğretmeninden edinilen bilgiye ve öğrencilerin notlarına göre birbirine denk olduğu düşünülen iki sınıf seçilmiştir. Sınıflardan 4/D sınıfı kontrol grubu (n=40), 4/F sınıfı da deney grubu (n=37) olarak belirlenmiştir. Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden çalışmanın yapılabilmesi için gerekli izinler alınmıştır.

Çizelge 3.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaş, Cinsiyet ve Kıdem Durumları

Değişken	Düzy	N	%
Yaş	25 yaş ve altı	2	3,2
	26-30	11	17,5
	31-35	27	42,9
	36-40	11	17,5
	41 ve üzeri	12	19,0
	Toplam	63	100
Cinsiyet	Kadın	49	77,8
	Erkek	14	22,2
	Toplam	63	100
Kıdem	1-5 yıl	14	22,2
	6-10 yıl	14	22,2
	11-15 yıl	18	28,6
	16-20 yıl	5	7,9
	21-25 yıl	12	19,0
	Toplam	63	100

Çizelge 3.2'nin ayrıntılı olarak incelenmesinden de anlaşılacağı gibi çalışma evreni içerisinde yer alan öğretmenlerin çoğunluğu 31-35 yaş(%42,9) arasındadır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunu kadınlar (% 77,3) oluşturmaktadır. Kıdem olarak 5 yıl ve daha az deneyime sahip olanların oranı yaklaşık %22,2'dir. 11-15 (%28,6) yıldır öğretmenlik yapan kişilerin oranı diğer öğretmenlere oranla daha fazladır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada; Müzik Bilgisi Testi (MBT), Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (MTÖ), Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Anket (MÖA) kullanılmaktadır.

3.3.1. Müzik Bilgisi Testi

Maddeler oluşturulurken ilköğretim 4.sınıf müzik dersi programı (2007) temel alınmıştır. Müzik bilgisi testi, deney sırasında öğretilen temel müzik bilgilerini değerlendiren çoktan seçmeli 20 maddeden oluşmaktadır. Testin ön denemesi Doğan Demircioğlu Emsan İlköğretim Okulunda 4. sınıfta okuyan 100 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. MBT'de , öğrenciler üst grup ve alt grup olmak üzere ikiye ayrılıp (%27) üst grup ve alt grup karşılaştırılması yapılmıştır. Bu karşılaştırmayla her bir maddenin ayırıcılık gücü (rb) ve güçlük derecesi (p) belirlenmiş, çıkarılan değerler ışığında, güçlük derecesi çok zor olan ve ayırt ediciliği düzeltilmeye muhtaç olan sorular değiştirilmiştir. Toplam güvenirliği (KR- 20) 0,73 olarak bulunmuştur.

3.3.2. Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırmacı tarafından denel işlemler öncesi ve sonrası her iki gruba, müzik dersine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla Likert Tipi 5'li dereceli "müzik tutum ölçeği" uygulanmıştır. MTÖ, Dr. Fatıma Akyüzlüer'in (2007) "İlköğretim 4. Sınıf öğrencilerinin müzik becerilerini geliştirmede dramının etkisi" adlı tezinden alınmıştır. 35 maddelik ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı = 80"dir.

3.3.3. Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Anket

MÖA örnekleme oluşturan ilköğretim okullarındaki mevcut materyalleri tespit etmek ve materyal kullanımı hakkında bilgi almak amacıyla hazırlanmıştır. Ölçeğin hazırlanmasında öncelikle konuyla ilgili literatür (tez, makale, bilimsel araştırma, internet vb.) incelenmiştir. Literatür incelemesinden elde edilen veriler yardımıyla ölçme aracında yer alacak hususlar tespit edilmiştir. Daha sonra bunlar öğretmenlerin görüşlerini almak üzere anket maddelerine dönüştürülmüştür. Anket maddelerine dönüştürülen veri toplama aracı, ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 30 müzik öğretmenine internet aracılığıyla online olarak uygulanarak ön denemesi yapılmıştır. Başlangıçta 31 madde olarak hazırlanan veri toplama aracına yapılan analiz ile anket yeniden değerlendirilerek son şekli verilmiştir. Veri toplama aracı bazı kişisel özelliklerini belirlemek amacıyla sorulan 3 kişisel bilgi sorusu, 1 çoklu seçenekli soru, 1 açık uçlu soru ve öğretmenlerin materyal kullanımıyla ilgili görüşleri hakkında bilgi toplamak amacıyla sorulan 20 likert tipi maddeyle birlikte toplam 25 maddeden oluşmaktadır.

Ölçek maddeleri ve faktör yükleri ekler bölümünde belirtilmiştir. Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı ise .71'dir. Ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu düşüncesinden hareket ederek seçeneklere ait sınırlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Beşli likert tipi sorulara ait sınırlar;

<u>Seçenek</u>		<u>Sınırı</u>
Hiçbir zaman	(1)	1,00-1,80
Nadiren	(2)	1,81-2,60
Bazen	(3)	2,61-3,40
Çoğunlukla	(4)	3,41-4,20
Her zaman	(5)	4,21-5,00

İkili likert tipi sorulara ait sınırlar;

<u>Seçenek</u>		<u>Sınırı</u>
Hayır	(1)	1.00-1.50
Evet	(2)	1.51-2.00

3.4. Verilerin Toplanması ve Uygulama Süreci

Araştırma iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Konular işlenirken, kontrol grubunda geleneksel olarak öğretmen merkezli öğretim stratejisi ve düz anlatım yöntemi kullanılmıştır. Deney gurubu üzerinde yapılan çalışmada ise, öğretmen ve öğrenci merkezli öğretim stratejisi ile düz anlatım, soru-cevap, beyin fırtınası, tartışma ve örnek olay yöntemleri kullanılmıştır. Her iki araştırma gruplarında gerçekleştirilen müzik öğretiminde hedeflerin, hedef davranışların, konuların, şarkıların ve zamanın aynı olmasına özen gösterilmiştir. Yapılan müzik derslerinin içerikleri ilköğretim dördüncü sınıf müzik dersi müfredatı temel alınarak hazırlanmış ve müfredatta yer alan hedef veya hedef ve davranışlar göz önünde bulundurularak denel işlemlerde uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubuna araştırmacı tarafından müzik öğretimi verilmiştir.

Etkinlikler 2011-2012 Eğitim Öğretim Yılı'nın 2. Döneminde Denizli ili Merkez Doğan Demircioğlu Emsan İlköğretim Okulunda uygulanmıştır. Haftada bir gün bir ders saati uygulanmış ve toplamda altı hafta sürmüştür. Her ders 40 dakika uzunluğundadır. Tüm bu müzik eğitimi uygulamalarının haftalık olarak açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

I.HAFTA (Deney ve kontrol grubu)

İlk derste grupların her ikisine de ön test olarak "Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" ve "Müzik Bilgisi Testi" uygulanmıştır.

II.HAFTA (Deney Grubu)

Ders: Müzik

Sınıf:4-F

Konu: Aksak Ölçüler(Beş sekizlik)

Süre: 40 dakika(1 ders saati)

Öğretmen: Fatmagül Dalmışlı(Araştırmacı)

Malzeme: Org, bilgisayar ,projeksiyon makinesi, darbuka, tef

Kazanım : Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.

Davranışlar: Müzikte tartım ögesini tanıyabilme.

Beş sekizlik karma ölçüyü, tanıyabilme.

Çeşitli bölümlerden oluşan tartım kalıplarını vurabilme.

Uygulama

Öncelikle öğrencilerden sınıf içinde eşit adımlarla dörder adım yürümleri istenmiştir. Öğrencilerin derse dikkatini çekmek için öğretmen de dört adım yürümüş ve her dört adımın sonunda biraz bekleyerek kendi adımları ve öğrencilerin adımları arasında fark olup olmadığını sormuştur. Tahtanın önüne beş öğrenci çıkarılarak fon kartonlarından yapılmış sekizlik notalar tutmaları istenmiştir.

Fotoğraf 3.4.1. Beş Sekizlik Kavramına Giriş

Sekizlik notaların tanıtılmasının ardından yalnızca bu araştırma için tasarlanan “Aksak ölçüleri öğreniyorum” adlı bilgisayar yazılımı öğrencilere projeksiyon desteğiyle izletilmiş ve yazılımda yer alan hareketli görsellerden oluşan sorular öğrencilere sorulmuştur. (Bu bilgisayar yazılımında aksak ölçülerin tanımları basit bir şekilde uygulamalı olarak verilmektedir. Yazılımda görsel ve işitsel öğeler kullanılmaktadır. Öğrenciye sorular sorularak dönüt alma imkanı da mevcut olduğundan öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştıran bir materyaldir.)

Fotoğraf 3.4.2. Beş Sekizlik Kavramının Yazılımda Gösterimi

Araştırmacı, öğrencilere üzerinde 8'lik nota olan ve pembe ve mavi yaka kartlarını rastgele dağıtmıştır. Ardından öğrencilere araştırmacının yaptığı materyaller de (çalgılar) dağıtılarak öğrencilerden tahtaya yansıyan notalarla beraber aynı anda ellerindeki çalgıları kullanmaları istenmiştir. Tahtaya yansıyan notalar; yan yana gelen beş tane sekizlik notanın sırayla zıplamasından oluşmaktadır. Bir ve üçüncü sekizlik notalar farklı renktedir ve farklı sesler çıkarmaktadır. Her öğrenci yaka kartları ne renkse o grupta ritim tutmuştur.

Fotoğraf 3.4.3. Beş Sekizlik Ölçü Öğretimi

Fotoğraf 3.4.4. Araştırmacı Beş Sekizlik Ritmin Nasıl Çalınacağını Gösterirken

Sonra rastgele seçilen iki öğrenciye darbuka ve tef verilerek, yazılımdaki notalara eşlik etmeleri istenmiştir. Birinci ve üçüncü sekizlik notalarda darbuka, iki, dört, beşinci sekizliklerde de tefin vurulması istenmiştir. Bu sırada sınıftaki diğer öğrencilerden de öğretmenin yaptığı çalgılarla (Bardak içine koyulan bulgur ve mukavvaya yapıştırılan ceviz kabukları) arkadaşlarına eşlik etmeleri istenmiştir.

Fotoğraf 3.4.5. Öğrenciler Beş Sekizlik Ritme Eşlik Ederken

Bu çalışmadan sonra öğretmen, öğrencilerin anlayıp anlamadığı sorgulamak için renkli fon kartonlarına hazırladığı beş sekizlik ölçü sayısı ile ilgili soruları öğrencilere sormuştur. Öğrencilerin sorulan soruları doğru cevapladıkları gözlenmiştir. Öğretmen öğrencilerden bir dahaki ders için basit

malzemeler kullanarak çalgı yapmalarını isteyerek dersi sonlandırmıştır. Ders süresince öğrencinin derse aktif katılımı sağlanmıştır.

Fotoğraf 3.4.6. Öğrencilere Konuyla İlgili Sorular Sorulurken

II.HAFTA (Kontrol Grubu)

Ders: Müzik

Sınıf:4-D

Konu: Aksak Ölçüler(Beş sekizlik)

Süre: 40 dakika(1 ders saati)

Öğretmen: Fatmagül Dalmışlı(Araştırmacı)

Malzeme: Sınıf tahtası, ders kitabı, ders defteri.

Kazanım : Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.

Davranışlar: Müzikte tartım ögesini tanıyabilme.

Beş sekizlik karma ölçüyü, tanıyabilme.

Çeşitli bölümlerden oluşan tartım kalıplarını vurabilme.

Uygulama

Öncelikle öğrencilerden defterlerine söylenenleri yazmaları istenmiştir. Deftere beş sekizlik ölçü sayısı, vuruş şekli yazdırıldıktan sonra, öğretmen beş sekizlik ölçünün vuruşlarını alkış yaparak öğrencilere göstermiş ve öğrencilerden aynısını tekrar etmelerini istemiştir. Ölçü sayılarını vururken öğrencilerden bir, iki, üç, dört, beş diyerek aynı anda saymaları, birinci ve

üçüncü alkışlarda daha kuvvetli vurmaları istenmiştir. Ardından tahtaya beş sekizlik ölçüyle ilgili soru yazılarak öğrencilerin cevaplarını deftere yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin bir kısmı doğru yaparken bir kısmının ise doğru yanıtı ulaşamadığı gözlenmiştir. Bazı öğrenciler ders bitiminde yazı yazmanın can sıkıcı olduğunu derse odaklanamadıklarını belirtmişlerdir.

Fotoğraf 3.4.7. Öğretmenin Tahtaya Yazdıklarını Öğrenciler Deftere Yazarken

III.HAFTA(Deney Grubu)

Ders: Müzik

Sınıf:4-F

Konu: Aksak Ölçüler(Beş sekizlik)

Süre: 40 dakika(1 ders saati)

Öğretmen: Fatmagül Dalmışlı (Araştırmacı)

Malzeme: Öğrencilerin yaptığı materyaller, yapışkanlı sekizlik nota resimleri, bilgisayar, org, projeksiyon makinesi.

Kazanım : Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.

Davranışlar: Müzikte tartım ögesini tanıyabilme.

Beş sekizlik karma ölçüyü, tanıyabilme.

Çeşitli bölümlerden oluşan tartım kalıplarını vurabilme.

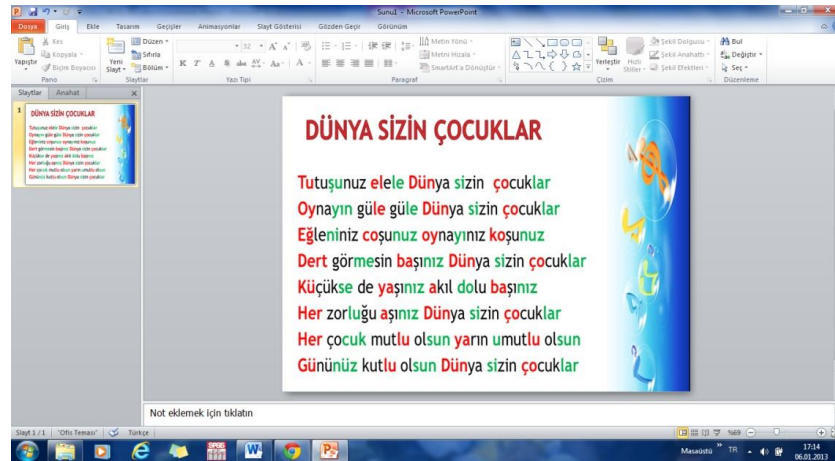
Uygulama

Deney grubuna geçen hafta yapılanların hatırlatılması amacıyla, geçen hafta işlenen konuyla ilgili sorular sorularak derse başlanmıştır. Öğrencilerin evde ödev olarak yapıp getirdikleri materyalleri tanıtmalarıyla derse devam edilmiştir.

Fotoğraf 3.4.8. Öğrencilerin Evde Yaptıkları Materyallerden Bir Kısmı

Araştırmacı, müzik kitabında bulunan “Dünya Sizin Çocuklar” adlı şarkının sözlerini tahtaya projeksiyon makinesi yardımıyla yansıtmıştır. Şarkının heceleri farklı renklerle yazılarak öğrencilerin ritimleri doğru vurmaları sağlanmıştır. Sonrasında öğretmen şarkıyı orgla çalarak söylemiş öğrencilerinde araştırmacıyla birlikte kulaktan öğretim yoluyla şarkıyı tekrar etmeleri istenmiştir. Şarkı öğrenildikten sonra şarkıya kendi getirdikleri materyallerle eşlik etmeleri istenmiştir. Araştırmacı org çalarak, öğrencilerde evde yaptıkları materyallerle şarkıya eşlik etmiş ve şarkıyı seslendirmişlerdir. Beş sekizlik ölçü sayısı yazılan bu şarkı öğrencilerin aksak ölçüler konusunu daha iyi kavramlarına yardımcı olmuştur.

Fotoğraf 3.4.9. "Dünya Sizin Çocuklar" Adlı Şarkının Renklere Göre Vuruşları

Öğrencilere kendi yaptıkları çalgılarla şarkıya eşlik etmelerini isterken öğrencinin derse katılımının daha etkin hale geldiği gözlenmiştir. Öğrencilerin çoğu ders bittiğinde dersin çok eğlenceli geçtiğini belirtmişlerdir.

Fotoğraf 3.4.10. Öğrenciler "Dünya Sizin Çocuklar" Adlı Şarkıya Eşlik Ederlerken

III.HAFTA(Kontrol Grubu)

Ders: Müzik

Sınıf:4-D

Konu: Aksak Ölçüler(Beş sekizlik)

Süre: 40 dakika(1 ders saati)

Öğretmen: Fatmagül Dalmışlı(Araştırmacı)

Malzeme: Sınıf tahtası, ders kitabı, ders defteri.

Kazanım : Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.

Davranışlar: Müzikte tartım ögesini tanıyabilme.

Beş sekizlik karma ölçüyü, tanıyabilme.

Çeşitli bölümlerden oluşan tartım kalıplarını vurabilme.

Uygulama

Öğrencilere geçen hafta öğrenilen konuyu hatırlatmak amacı ile öğrencilere sorular sorularak derse başlanmıştır. Öğrencilerden geçen hafta öğrendikleri beş sekizlik ölçü sayısına göre ellerini vurmaları istenmiştir. " Dünya Sizin Çocuklar" adlı şarkıyı öğretmen tahtaya yazmış öğrencilerden de defterlerine yazmalarını istemiştir. Öğrenciler deftere şarkı sözlerini yazdıktan sonra öğretmen şarkıyı söylemiş arkasından öğrenciler tekrar ederek şarkıyı öğrenmeleri sağlanmıştır. Şarkı öğrenildikten sonra öğrenciler elleriyle vuruş sayısını yaparak şarkıya eşlik etmişlerdir.

IV.HAFTA(Deney Grubu)

Ders: Müzik

Sınıf: 4-F

Konu: Müzikte Gürlük Terimleri

Süre: 40 dakika(1 ders saati)

Öğretmen: Fatmagül Dalmışlı(Araştırmacı)

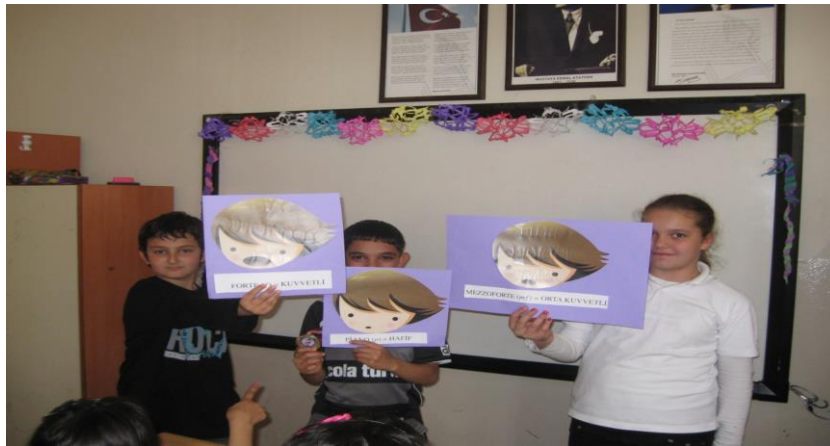
Malzeme: Org,darbuka,blok flüt, araştırmacının yaptığı çalgılar "Forte, mezzo forte, piano, crescendo, decrescendo," gürlük terimlerinin yazılı olduğu resimli kartlar.

Kazanım: Şarkılarda, temel gürlük basamaklarını ayırt eder.

Davranışlar: Orta kuvvetli gürlüğe "mezzoforte" (mf), kuvvetli gürlüğe "forte" (f), hafif gürlüğe "piano" (p), giderek kuvvetleşmeye "crescendo"(<), giderek hafifleşmeye "decrescendo" (>) denildiğini söyleme. Şarkıları gürlük terimlerine uygun olarak söyleme.

Uygulama

Öğretmen derse hafif ses tonunda konuşarak başlamış sonra biraz kuvvetlenmiş ve en sonunda çok kuvvetli bir ses tonuyla konuşmuştur böylelikle öğrencilerin derse dikkatini çekerek neden böyle konuştuğunu öğrencilere sormuştur. Öğrencilerden birinin hafif-orta-kuvvetli şekilde konuştuğunuz cevabıyla konuya giriş yapılmıştır. Öğretmenin hazırladığı resimli kartlar öğrencilere gösterilerek piano, mezzoforte, forte terimlerinin anlamları söylenmiş ve öğrencilerden ellerinde bulunan çalgılarla hafif, orta ve kuvvetli gürlükte ses üretmeleri istenmiştir.

Fotoğraf 3.4.11.Öğrenciler Forte-Mezzoforte-Piano Kavramlarını Öğrenirken

Sonrasında öğrencilerin hepsine forte, mezzoforte ve piano yazılı renkli kağıtlar dağıtılmıştır. Öğretmen darbukaya farklı kuvvetlerde vurup öğrencilerden ellerindeki kartları sesin kuvvetine göre kaldırmalarını istemiştir. Aynı çalışma öğretmenin blok flütle sesleri farklı gürlüklerde çalmasıyla devam etmiştir.

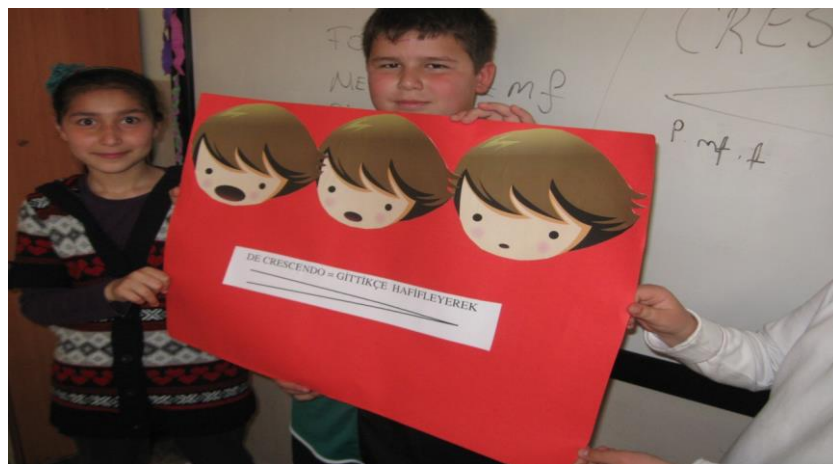

Fotoğraf 3.4.12. Öğrencilerin Öğretmenin Çaldığı Hafif Kuvvete Kart Kaldırırken

Daha sonra öğrencilere crescendo ve decrescendo terimleri öğretmenin blok flütü hafiften kuvvetliye, kuvvetliden hafife çalmasıyla öğretilmiştir. Görsel unsurların öğrenmeyi artıracaklığı düşüncesiyle öğretmenin hazırladığı renkli kartlar öğrencilere gösterilmiştir.

Fotoğraf 3.4.13. Öğrencilere Crescendo Terimi Anlatılırken

Fotoğraf 3.4.14. Öğrencilere De Crescendo Terimi Anlatılırken

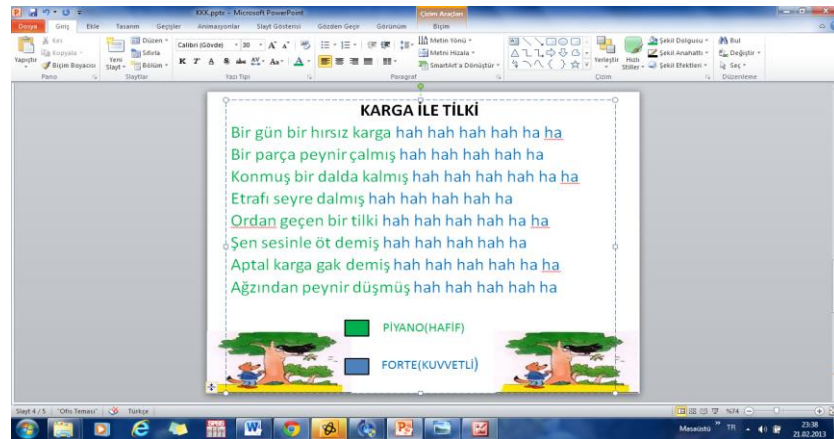
Rastgele seçilen dört öğrenci tahtada forte, piano, mezzoforte ve decrescendo kartlarını tutarak öğretmenin flütle çaldığı ses hangi kuvvetteyse ona göre elindeki kartı kaldırmıştır ve bu etkinlik sınıftaki diğer öğrencilerin de ellerindeki kartlarla katılımını sağlamıştır.

Fotoğraf 3.4.15. Öğretmenin Çaldığı Sesin Hangi Gürlükte Olduğuna Öğrenciler Yanıt Verirken

Araştırmacı, müzik kitabında bulunan “Karga ile Tilki” adlı şarkının sözlerini tahtaya projeksiyon makinesi yardımıyla yansıtmıştır. Öğrencilerden, İki renk kullanılarak yazılan şarkıda yeşil olan kısımları piano, mavi olan kısımları da forte söylemeleri istenmiştir. Sonrasında öğretmen şarkıyı orgla çalarak söylemiş öğrencilerinde araştırmacıyla birlikte kulaktan öğretim yoluyla şarkıyı tekrar etmeleri istenmiştir. Şarkı öğrenildikten sonra şarkıya kendi getirdikleri materyallerle eşlik etmeleri istenmiştir. Öğrenciler kulaktan öğretim yoluyla iki kıtadan oluşan şarkıyı öğrendikten sonra sınıf iki gruba bölünmüş her grup nüans özelliklerine uyarak şarkının farklı bölümlerini söylemiştir.

Fotoğraf 3.4.16. "Karga İle Tilki" Adlı Şarkının Nüans Özelliklerine Göre Gösterimi

IV.HAFTA(Kontrol Grubu)

Ders: Müzik

Sınıf: 4-D

Konu: Müzikte Gürlük Terimleri

Süre: 40 dakika(1 ders saati)

Öğretmen: Fatmagül Dalmışlı(Araştırmacı)

Malzeme: Ders Kitabı, defter, tahta.

Kazanım :Şarkılarda, temel gürlük basamaklarını ayırt eder.

Davranışlar: Orta kuvvetli gürlüğe "mezzoforte" (mf), kuvvetli gürlüğe "forte" (f), hafif gürlüğe "piyano" (p), giderek kuvvetleşmeye "crescendo"(<), giderek hafifleşmeye "decrescendo" (>) denildiğini söyleme. Şarkıları gürlük terimlerine uygun olarak söyleme.

Uygulama

Ders öğretmenin işaret parmaklarını birbirine vurması, parmak şıklatması ve alkış yapması ile başlamıştır. Öğretmen bu üç sesin arasındaki farkı öğrencilere sormuş ve öğrencilerden biri hafif, orta, kuvvetli demesiyle derse giriş yapılmıştır. Sonra tahtaya Piano, mezzoforte ve forte terimlerinin tanımı ve sembolleri yazılmış ve öğrencilerden de deftere tahtada yazanları yazmaları istenmiştir. Ardından öğrencilerden forte denildiğinde alkış yapmaları, mezzoforte denildiğinde parmak şıklatmaları, piano denildiğinde parmak vurmaları istenmiştir. Crescendo ve De crescendo tanımları ve sembolleri

tahtaya yazılmış öğrencilerden onları deftere yazması istenmiştir. Ardından öğrenciler öğretmenin örnek vermesiyle birlikte “a” sesiyle crescendo ve de crescendo gürlük terimlerini uygulamışlardır. Öğretmen tahtaya “Karga ile Tilki” adlı şarkıyı sözlerin altında gürlük terim sembolleri olacak şekilde yazmış ve öğrencilerin bu şarkıyı deftere yazmalarını istemiştir. Öğrenciler şarkıyı deftere yazdıktan sonra öğretmen şarkıyı nüans özelliklerine uygun olarak söylemiş ve şarkıyı öğrencilerden bölüm bölüm tekrar etmelerini istemiştir. Öğrenciler kulaktan öğretim yoluyla iki kıtadan oluşan şarkıyı öğrendikten sonra sınıf iki gruba bölünmüş her grup nüans özelliklerine uyarak şarkının farklı bölümlerini söylemiştir.

V.HAFTA(Deney Grubu)

Ders: Müzik

Sınıf: 4-F

Konu: Müzikte Gürlük Terimleri

Süre: 40 dakika(1 ders saati)

Öğretmen: Fatmagül Dalmışlı (Araştırmacı)

Malzeme: Org,blok flüt, araştırmacının yaptığı çalgılar “Forte, mezzo forte, piano, crescendo, decrescendo,” gürlük terimlerinin yazılı olduğu resimli kartlar.

Kazanım :Şarkılarda, temel gürlük basamaklarını ayırt eder.

Davranışlar: Orta kuvvetli gürlüğe “mezzoforte” (mf), kuvvetli gürlüğe “forte” (f), hafif gürlüğe “piyano” (p), giderek kuvvetleşmeye “crescendo”(<), giderek hafifleşmeye “decrescendo” (>) denildiğini söyleme. Şarkıları gürlük terimlerine uygun olarak söyleme.

Uygulama

Öncelikle öğrencilere geçen hafta işlenen konuyu hatırlatmak amacıyla gürlük terimleriyle ilgili sorular sorulmuştur. Öğrenciler soruları yanıtladıktan sonra forte, mezzoforte, piano, crescendo ve decrescendo yazan renkli fon kartonları öğrencilere dağıtılmıştır. Ardından bilgisayarla nüansları belirgin olan Beethovenin 5. Senfonisi dinletilmiş ve öğrencilerden senfoniye dinlerlerken müzik hangi kuvvetleyse ellerindeki kartları kaldırmaları istenmiştir. Geçen hafta

söylenen “Karga ile Tilki” şarkısı bir kere tekrar edildikten sonra tahtaya projeksiyon makinesi ile “Atam” adlı şarkının sözleri yansıtılmıştır. (Şarkıda harfler büyüdükçe crescendo, küçüldükçe decresendo yapılacağı öğrencilere anlatılmıştır.) Bu parça öğrencilerin crescendo ve decresendo kavramlarına iyice pekiştirmek için kullanılmıştır. Öğretmen orgla şarkıyı nüans özelliklerine uygun olarak söylemiş ardından şarkıyı öğrencilerden bölüm bölüm tekrar etmelerini istemiştir. Öğrenciler kulaktan öğretim yoluyla iki kıtadan oluşan şarkıyı öğrendikten sonra sınıf iki gruba bölünmüş kendi yaptıkları materyaller eşliğinde her grup nüans özelliklerine uyarak şarkının farklı bölümlerini söylemiştir.

Fotoğraf 3.4.17. "Atam" Adlı Şarkının Nüans Özelliklerine Göre Gösterimi

V. HAFTA(Kontrol Grubu)

Ders: Müzik

Sınıf: 4-D

Konu: Müzikte Gürlük Terimleri

Süre: 40 dakika(1 ders saati)

Öğretmen: Fatmagül Dalmışlı(Araştırmacı)

Malzeme: Ders Kitabı, defter, tahta.

Kazanım :Şarkılarda, temel gürlük basamaklarını ayırt eder.

Davranışlar: Orta kuvvetli gürlüğe “mezzoforte” (mf), kuvvetli gürlüğe

“forte” (f), hafif gürlüğe “piyano” (p), giderek kuvvetleşmeye “crescendo”(<), giderek hafifleşmeye “decrescendo” (>) denildiğini söyleme. Şarkıları gürlük terimlerine uygun olarak söyleme.

Uygulama

Öğrencilere geçen hafta işlenen konuyu hatırlatmak amacıyla gürlük terimleriyle ilgili sorular sorulmuştur. Geçen hafta söylenen “Karga ile Tilki” şarkısı bir kere tekrar edildikten sonra öğrencilerin müzik kitaplarında bulunan “Atam” adlı şarkıda bulunan gürlük terimleri öğrencilere anlatılmıştır. Bu parça öğrencilerin crescendo ve decrescendo kavramlarına iyice pekiştirmek için kullanılmıştır.

Öğretmen şarkıyı nüans özelliklerine uygun olarak söylemiş ardından şarkıyı öğrencilerden bölüm bölüm tekrar etmelerini istemiştir. Öğrenciler kulaktan öğretim yoluyla iki kıtadan oluşan şarkıyı öğrendikten sonra sınıf iki gruba bölünmüş ve şarkıyı söylemişlerdir.

VI.HAFTA(Deney-Kontrol Grubu)

Grupların her ikisine de “Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Müzik Bilgisi Testi” uygulanmıştır. (Son Test).

3.5. Verilerin Analizi

Toplanan veriler istatistiksel metotlarla değerlendirilmiştir. İstatistiksel tekniklerden; frekans, yüzdeler hesaplar, aritmetik ortalama, standart sapma ve ‘t’ testi kullanılmıştır. İstatistiksel analizler bilgisayar ortamında SPSS 16.0 ile yapılmıştır. Materyal kullanılarak öğretim alan öğrencilerin ortalama sonuçları ile geleneksel yöntemle öğretim alan öğrencilerin ortalama sonuçları arasında müzik başarısı ve müziğe karşı olan tutumları açısından anlamlı fark olup olmadığına bakmak için parametrik bir test olan paired samples t testinden yararlanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR, YORUM VE TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmanın alt amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Verilerin Tanımlayıcı İstatistikleri

Bu bölümde verilerin tanımlayıcı istatistiklerine yer verilmiştir. Kontrol ve deney grubuna uygulanan müzik başarı testleri ile kontrol ve deney grubunun müziğe yönelik tutumlarının sonuçlarına yer verilmiştir.

4.1.1. Kontrol Grubuna Uygulanan Müzik Bilgisi Testlerinin İstatistiksel Sonuçları

Bu bölümde kontrol grubuna uygulanan müzik bilgisi testlerinin(ön test-son test) aritmetik ortalamaları($\bar{x}$), standart sapmaları(ss), ortanca değer, en az değer ve en çok değerleri verilmiştir. Sonuçlar çizelge 4.1.1'de gösterilmektedir.

Çizelge 4.1.1. Kontrol Grubuna Uygulanan Müzik Bilgisi Testlerinin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En az, En çok ve Ortanca Değerleri

Ölçek	Gruplar	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	En az Değer	En çok Değer	Ortanca Değer
MBT	Ön Test	6,625	1,468	4,00	10,00	6,00
MBT	Son Test	8,725	1,518	5,00	11,00	9,00

Çizelge 4.1.1'e göre kontrol grubunun müzik bilgisi ön test aritmetik ortalaması 6,625 iken son testte 8,725'e; standart sapma 1,468'den 1,518'e, en az değer 4,00'den 5,00'e, en çok değer 10,00 iken 11,00'e, ortanca değer ise 6,00'dan 9,00'a yükselmiştir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında öğrencilerin ön test ve son test ortalamaları arasında belirgin fark olmadığı görülmektedir.

4.1.2. Deney Grubuna Uygulanan Müzik Bilgisi Testlerinin İstatistiksel Sonuçları

Bu bölümde deney grubuna uygulanan müzik bilgisi testlerinin(ön test-son test) aritmetik ortalamaları, standart sapmaları, ortanca değer , en az değer ve en çok değerleri verilmiştir. Sonuçlar çizelge 4.1.2'de gösterilmektedir.

Çizelge 4.1.2. Deney Grubuna Uygulanan Müzik Bilgisi Testlerinin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En az, En çok ve Ortanca Değerleri

Ölçek	Gruplar	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	En Az Değer	En Çok Değer	Ortanca Değer
MBT	Ön Test	5,432	1,708	2,00	10,00	5,00
MBT	SonTest	15,973	2,803	7,00	19,00	16,00

Çizelge 4.1.2'ye göre deney grubunun müzik bilgisi ön test aritmetik ortalaması 5,432 iken son testte 15,973'e; standart sapma 1,708'den 2,803'e, en az değer 2,00'den 7,00'e, en çok değer 10,00 iken 19,00'e, ortanca değer ise 5,00'dan 16,00'a yükselmiştir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında öğrencilerin ön test ve son test ortalamaları arasında belirgin fark olduğu görülmektedir.

4.1.3. Kontrol Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İstatistiksel Sonuçları

Bu bölümde kontrol grubunun müzik dersine yönelik tutumlarının aritmetik ortalamaları, standart sapmaları, ortanca değeri, en az değer ve en çok değerleri verilmiştir. Sonuçlar çizelge 4.1.3'de gösterilmektedir.

Çizelge 4.1.3. Kontrol Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En az, En çok ve Ortanca Değerleri

Ölçek	Gruplar	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	En Az Değer	En Çok Değer	Ortanca Değer
MTÖ	Ön Test	3,272	,310	1,92	3,91	3,254
MTÖ	Son Test	3,295	,421	1,86	4,43	3,254

Çizelge 4.1.3'e göre kontrol grubunun müzik dersine yönelik tutumlarının ön test aritmetik ortalaması 3,272 iken son test 3,295'e; standart sapma ,310'dan ,421'e ,en çok değer 3,91 iken 4,43'e yükselirken en az değer 1,92'den 1,86'ya düşüş göstermiştir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında öğrencilerin ön test ve son testleri arasındaki farkın çok az olduğu görülmektedir.

4.1.4. Deney Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İstatistiksel Sonuçları

Bu bölümde deney grubunun müzik dersine yönelik tutumlarının aritmetik ortalamaları, standart sapmaları, ortanca değeri, en az değer ve en çok değerleri verilmiştir. Sonuçlar çizelge 4.1.4'de gösterilmektedir.

Çizelge 4.1.4. Deney Grubunun Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En az, En çok ve Ortanca Değerleri

Ölçek	Gruplar	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	En Az Değer	En Çok Değer	Ortanca Değer
MTÖ	Ön Test	3,336	,343	2,42	3,99	3,358
MTÖ	Son Test	3,390	,341	2,88	4,55	3,316

Çizelge 4.1.4'e deney grubunun müzik dersine yönelik tutumlarının ön test aritmetik ortalaması 3,336 iken son test 3,390'a; en az değer 2,42'den 2,88'e, en çok değer 3,99 iken 4,55'e yükselirken standart sapma ,343'den ,341'e düşüş göstermiştir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında öğrencilerin ön test ve son testleri arasındaki farkın çok az olduğu görülmektedir.

4.2. Materyal Kullanarak Yapılan Müzik Öğretiminin, Geleneksel Yöntemle Yapılan Müzik Öğretimine göre 4.Sınıf Öğrencilerinin Müzik Başarısına ve Müzik Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi

Bu bölümde grupların deney sonunda müzik başarıları ve müzik dersine karşı tutumları arasında anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla; MBT ve MTÖ ön test-son test puanları kullanılarak t- testi yapılmıştır. t- testi sonuçları aşağıda ayrıntılı olarak çizelgelerle gösterilmiştir.

4.2.1. Materyal Kullanarak Yapılan Müzik Öğretimi ile Geleneksel Yöntemle Yapılan Müzik Öğretiminin, 4.Sınıf Öğrencilerinin Müzik Bilgisine Etkisi

Grupların deney sonu müzik bilgileri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını anlamak amacıyla, MBT ön-test ve son-test puanları kullanılarak t- testi yapılmıştır. t- testi sonuçları çizelge 4.2.1.1 ve çizelge 4.2.1.2'de verilmiştir.

Çizelge 4.2.1.1. Örneklemdeki Deney Grubunun Müzik Bilgisi Testine Yönelik t- testi Sonuçları

Ölçek	Gruplar	N	$\bar{X}$	Ss	T	Sd	p	Önem Denetimi
MBT	Ön Test	37	5,432	1,708				
					-21,66	36	0,00	Fark Önemli
MBT	Son Test	37	15,973	2,803				

(p<0.05)

Çizelge 4.2.1.1'e göre deney grubunun müzik bilgisi ön-test ve son test sonuçlarına göre anlamlı farklılık görülmüştür ($p= 0,00 < 0.05$). Buna göre deney grubunun müzik bilgisi ön-test ve son test sonuçları arasında anlamlı fark bulunması, deney grubuna materyal kullanarak yapılan öğretimin belirlenen hedeflere ulaşılmasında etkili olduğunu düşündürmektedir. Aritmetik ortalamalara da bakıldığında ön test ortalama 5,432 iken son test 15,973'e yükselmiştir. Ortalamalarda olan bu artış, öğrencilerin materyal kullanarak yapılan öğretimle anlatılan konuyu öğrendiklerini göstermektedir.

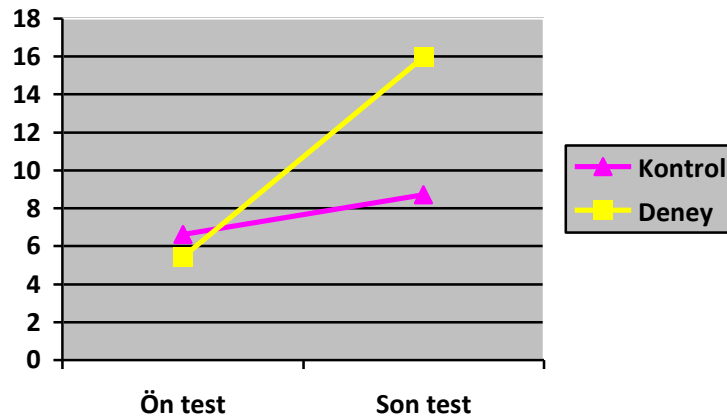
Çizelge 4.2.1.2. Örneklemdeki Kontrol Grubunun Müzik Bilgisi Testine yönelik t- testi Sonuçları

Ölçek	Gruplar	N	$\bar{X}$	Ss	T	Sd	p	Önem Denetimi
MBT	Ön Test	40	6,625	1,462				
					-7,52	39	0,00	Fark Önemli
MBT	Son Test	40	8,725	1,518				

(p<0,05)

Çizelge 4.2.1.2'ye göre kontrol grubunun müzik bilgisi ön-test ve son test sonuçlarına göre anlamlı farklılık görülmüştür ($p= 0,00 < 0.05$). Buna göre kontrol grubunun müzik bilgisi ön-test ve son test sonuçları arasında anlamlı fark bulunması, uygulanan geleneksel yöntemin ders planında belirtilen hedeflere

ulaşılmasında etkili olduğunu göstermektedir. Fakat çizelge 4.1.2.1ve çizelge 4.1.2.2' de görüldüğü üzere kontrol grubunun aritmetik ortalamalarında ön test 6,625 iken son test 8,725'e yükselmiştir. Deney grubunda ise ön test 5,432 iken son test 15,973'e yükselmiştir. Bu durum materyal kullanarak yapılan öğretimin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğunu düşündürmektedir.

Şekil 4.2.1. Deney ve Kontrol Gruplarının Müzik Bilgisi Testi
Ön test ve Son test Sonuçlarının Gösterimi

Şekil 4.2.1'de görüldüğü üzere kontrol grubunun aritmetik ortalamalarında ön test 6,625 iken son test 8,725'e yükselmiştir. Deney grubunda ise ön test 5,432 iken son test 15,973'e yükselmiştir. Bu durum materyal kullanarak yapılan öğretimin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğunu düşündürmektedir.

4.2.2. Materyal Kullanarak Yapılan Öğretim ile Geleneksel Yöntemle Yapılan Müzik Öğretiminin Müzik Dersine Yönelik Tutumlar Üzerindeki Etkileri

Grupların deney sonu müzik dersine yönelik tutum düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını anlamak amacıyla, MTÖ ön-test ve son-test puanları kullanılarak t- testi yapılmıştır. t- testi sonuçları çizelge 4.2.2.1 ve çizelge 4.2.2.2'de verilmiştir.

Çizelge 4.2.2.1. Örneklemdeki Deney Grubunun Müzik Dersine Karşı Tutumlarına Yönelik t-testi Sonuçları

Ölçek	Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	T	Sd	P	Önem Denetimi
MTÖ	Ön Test	37	3,336	,343				
					-,885	36	,382	Fark Önemsiz
MTÖ	Son Test	37	3,390	,341				

($p>0.05$)

Çizelge 4.2.2.1'e göre deney grubunun MTÖ ön-test ve son-test sonuçlarına göre anlamlı farklılık görülmemiştir ($p= ,382>0.05$). Bu durum deney grubunun müzik dersine yönelik tutum düzeyleri üzerinde önemli bir tutum değişikliğine yol açmadığını düşündürmektedir.

Öğrencilerin tutum ön test ve son test aritmetik ortalamaları arasında belirgin fark olmaması da öğrencilerin daha önceden müzik dersine olan tutumlarının olumlu olduğunu ve materyalle yapılan öğretimden sonrada müzik dersine olan tutumlarında bir değişiklik olmadığını düşündürmektedir.

Çizelge 4.2.2.2. Örneklemdeki Kontrol Grubunun Müzik Dersine Karşı Tutumlarına Yönelik t- testi Sonuçları

Ölçek	Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	T	Sd	p	Önem Denetimi
MTÖ	Ön Test	40	3,272	,310				
					-,706	39	,484	Fark Önemsiz
MTÖ	Son Test	40	3,295	,421				

($p>0.05$)

Çizelge 4.2.2.2'ye göre kontrol grubunun MTÖ ön-test ve son-test sonuçlarına göre anlamlı farklılık görülmemiştir ($p= ,484>0,05$). Bu durum

kontrol grubunun müzik dersine yönelik tutum düzeyleri üzerinde önemli bir tutum değişikliğine yol açmadığını düşündürmektedir. Öğrencilerin tutum ön test ve son test aritmetik ortalamaları arasında belirgin fark olmaması da öğrencilerin daha önceden müzik dersine olan tutumlarının olumlu olduğunu araştırma sonrasında da tutumlarında bir değişiklik olmadığını düşündürmektedir.

4.3. Müzik Öğretmenlerinin Materyal Kullanımına İlişkin Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt probleminde ilköğretimde görev yapan müzik öğretmenlerinin, *materyal kullanıma* ilişkin görüşleri nelerdir? sorusu sorulmuştur. Bu soruya cevap aranırken, müzik öğretmenlerinin görüşleri maddeler halinde ayrı ayrı incelenmiş ve yorumlanmıştır.

4.3.1. Öğretmenlerin “Materyal Geliştirme” İle İlgili Ders Alma, Hizmet İçi Seminerlere Katılma ve Görev Yapmakta Oldukları Okullarda Müzik Sınıfı Yer Alma Dereceleri

Müzik öğretmenlerinin üniversite öğrenimleri süresince “Materyal Geliştirme” ile ilgili ders alıp almadıkları, hizmet içi seminerlere katılma oranları ve görev yapmakta oldukları okullarda müzik sınıfı yer alma dereceleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.1’de müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin frekans (f) ve yüzde (%) oranları verilmektedir.

Çizelge 4.3.1. Öğretmenlerin “Materyal Geliştirme” İle İlgili Ders Alma, Hizmet İçi Seminerlere Katılma ve Görev Yapmakta Oldukları Okullarda Müzik Sınıfı Yer Alma Dereceleri

SORULAR	Hayır		Evet		Toplam	
	F	%	f	%	f	%
1-Üniversite öğreniminiz sırasında “Materyal Geliştirme” ile ilgili bir ders aldınız mı?	31	49,2	32	50,8	63	100
2- Materyal kullanımı konusunda hizmet içi seminerlere katıldınız mı?	57	90,5	6	9,05	63	100
3- Çalıştığınız okulda müzik sınıfı var mıdır?	32	50,8	31	49,2	63	100

Çizelge 4.3.1’de de görüldüğü gibi müzik *öğretmenlerinin* yaklaşık yarısı üniversite öğrenimleri sırasında “Materyal Geliştirme” ile ilgili ders aldıklarını ifade ederken, yarısı da üniversite öğrenimleri sırasında “Materyal Geliştirme” ile ilgili ders almadıklarını belirtmişlerdir. Derslerin geleneksel yöntemden öğrenci merkezli sisteme geçiş aşamasında üniversitelerin Eğitim Fakültelerine “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” dersi eklenmiştir. O dönemde üniversitede Müzik eğitimi bilim dallarında öğrenim gören müzik öğretmenleri bu dersi almıştır. Türkiye’de Eğitim Fakültelerinde “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” dersi ile, öğretmen adaylarının teknolojiyi dersleri ile bütünleştirmesine yardımcı olmak hedeflenmektedir.

Müzik öğretmenlerinin yaklaşık 1/10’i materyal kullanımı konusunda hizmet içi seminerlere katıldığını ifade ederken, 9/10’da bu tür seminerlere katılmadıklarını belirtmişlerdir. Müzik alanında yapılan seminerlere bakıldığında materyal kullanımı ile ilgili seminerler oldukça azdır. Öğretmenlerin %90,5’inin seminerlere katılmamasının sebebi buldukları illerde bu konuda verilen bir seminerin yapılmayışı ya da kendi istekleri ile katılmamaları olabilir. Oysa ki

materyal kullanımı müzik eğitiminde büyük öneme sahiptir. Yapılan hizmet içi seminerlere katılmak müzik öğretmenlerinin bilgi ve deneyimlerini arttıracığından müzik eğitiminin de niteliğini arttıracığı düşünülmektedir

Müzik öğretmenlerinin yaklaşık yarısının görev yaptığı okulda müzik sınıfı mevcutken, diğer yarısının da okullarında müzik sınıfı bulunmadığı gözlenmektedir. Müzik sınıfları müzik dersinin etkili geçmesi yönünden büyük önem teşkil etmektedir. Müzik sınıfı olmayan okullarda müzik öğretmenleri; org, keman vb. gibi enstrümanlarını kendileri taşımak zorunda kalmakta, çalgılar da taşınmasından dolayı kısa sürede yıpranmaktadır.

4.3.2. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Materyallerden Yararlanma Dereceleri

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda materyallerden ne sıklıkta yararlandıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.2'de müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar(ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.2. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Materyallerden Yararlanma Dereceleri

SORULAR	N	$\bar{X}$	Ss	Düzey
4-Müzik dersinde materyallerden ne sıklıkta yararlanıyorsunuz?	63	3,62	,750	Çoğunlukla

Çizelge 4.3.2'de görüldüğü gibi aritmetik ortalamalar açısından, derslerde materyal kullanım sıklığı bazen ($\bar{X}=3,62$) üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bütün müzik öğretmenlerinin bazı zamanlarda da olsa derslerde materyal kullanmasının müzik eğitiminin niteliğini artıracığı düşünülmektedir. Derslerde materyal kullanımına zaman ayrılamaması, müzik dersinin bir ders saati(45 dk) gibi kısıtlı bir zaman dilimi içinde olmasından da kaynaklanıyor olabilir.

4.3.3. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Bilgisayar, Televizyon, Müzik çalar, Projeksiyon ve Müzik Aletlerinden Yararlanma Dereceleri

Müzik öğretmenlerinin ders esnasında bilgisayar, televizyon, müzik çalar, projeksiyon ve müzik aletlerinden yararlanıp yararlanmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.3 'de müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar(ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.3. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Bilgisayar, Televizyon, Müzik çalar, Projeksiyon ve Müzik Aletlerinden Yararlanma Dereceleri

SORULAR	N	$\bar{X}$	Ss	Düzye
5-Müzik derslerinde materyal olarak "Bilgisayar" kullanıyor musunuz?	63	3,22	,991	Bazen
6-Müzik derslerinde materyal olarak "Televizyon" kullanıyor musunuz?	63	1,25	,621	Hiçbir zaman
7-Müzik derslerinde materyal olarak "Müzik çalar" kullanıyor musunuz?	63	3,00	,950	Bazen
8-Müzik derslerinde materyal olarak "Projeksiyon" kullanıyor musunuz?	63	2,76	1,146	Bazen
9-Müzik dersinde materyal olarak "Müzik aleti" kullanıyor musunuz?	63	4,43	,734	Her zaman

Çizelge 4.3.3' de görüldüğü gibi aritmetik ortalamalar incelendiğinde, öğretmenlerin bilgisayarı bazen ($\bar{X}=3,22$) kullandığı gözlenmektedir. Milli Eğitim sistemimizde derslerde teknolojiye büyük ölçüde yararlanılması gerektiği vurgulanmaktadır. Teknoloji çağının en çok kullanılan cihazlarından olan bilgisayarın öğrencilerin müziksel becerilerini (işitme, görme, algılama) geliştireceği beklenmektedir. Bazı okullarda müzik sınıfının olmayışı ya da

müzik sınıfı olsa dahi sınıfta bilgisayar olmamasının öğretmenlerin bilgisayar kullanımını olumsuz etkilediği düşünülmektedir.

Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, öğretmenlerin televizyonu hiçbir zaman ($\bar{X}=1,25$) kullanmadığı gözlenmektedir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte görsel ve işitsel araçlardan olan televizyonun yerini bilgisayar almıştır. Bilgisayar öğrencinin aktif katılımını sağlaması bakımından televizyondan daha gelişmiştir. Bu durum okullarda televizyon kullanımının çok az seviyede olmasının nedenlerinden olabilir.

Görüşler incelendiğinde, müzik derslerinde müzik çaların bazen ($\bar{X}=3,00$) kullanıldığı görülmektedir. Günümüzde bilgisayarın kullanımıyla beraber müzik çalarında önemini yitirdiği düşünülmektedir. Yine de müzik derslerinde öğretmenlerin bazı zamanlarda da olsa kullandığı müzik çalar, öğrencilerin bir şarkıyı öğrenmelerini kolaylaştırmak, öğrencinin dikkatinin derse çekmek amacıyla kullanılan önemli bir materyaldir.

Müzik derslerinde projeksiyonun bazen ($\bar{X}=2,76$) kullanıldığı görülmektedir. Projeksiyon cihazı, en sıkıcı dersleri kolay ve zevkli hale getirerek öğretmene yardımcı olan bir cihazdır. Projeksiyon cihazı sayesinde öğrenci hem görsel hem işitsel öğrenir ve bu sayede öğrenmenin daha kalıcı izli olması beklenir. Fakat okullardaki maddi imkansızlıklardan dolayı her sınıfta projeksiyon cihazı bulunmadığı aşıkardır. Yapılan araştırma da yine de çoğu öğretmenin, projeksiyon cihazını kullandığı görülmektedir.

Müzik derslerinde müzik aleti kullanılması her zaman ($\bar{X}=4,43$) olarak gözlenmektedir. Bu durum öğretmenlerin kendi branşları olan çalgılarını müzik derslerinde kullandıklarını gösterebilir. Derslerde müzik aleti kullanımının, öğrencinin derse olan dikkatini arttıracığı düşünülmektedir.

4.3.4. Müzik Öğretmenlerinin Ders Esnasında Kullandıkları Çalgıların Dereceleri

Müzik öğretmenlerinin ders esnasında kullandıkları çalgıların neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.4'de müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin frekans (f), yüzde (%) değerleri verilmektedir.

Çizelge 4.3.4. Müzik Öğretmenlerinin Ders Esnasında Kullandıkları Çalgıların Dereceleri

SORULAR	Çalgıların İsimleri	Hayır		Evet		Toplam	
		F	%	f	%	F	%
10-Müzik derslerinde kullandığınız çalgıları belirtiniz.	Yaylı	50	79,4	13	20,6	63	100
	Üflemeli	47	74,6	16	25,4	63	100
	Gitar	48	76,2	15	23,8	63	100
	Bağlama	47	74,6	16	25,4	63	100
	Piyano	60	95,2	3	4,8	63	100
	Org	23	36,5	40	63,5	63	100
	Orff Çalgıları	49	77,8	14	22,2	63	100
	Blok Flüt	5	7,9	58	92,1	63	100
	Mandolin	57	90,5	6	9,5	63	100
	Diğer	54	85,7	8	12,7	63	100

Çizelge 4.3.4 incelendiğinde müzik öğretmenlerinin yaklaşık 1/5'i, yaylı, ¼' de üflemeli, gitar, bağlama ve orff çalgılarını kullanırken , çoğunluğu bu çalgıları kullanmamaktadır. Piyano ve mandolini kullanan öğretmenler ise oldukça azdır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu org ve blok flüt kullanmaktayken, çok az bir kısmı bu çalgıları kullanmamaktadır. Çalgı öğretmenin derse getirebileceği, derse renk katan araçtır. Tabloda görüldüğü üzere dağılım org ve blok flüt üstüne yoğunlaşmıştır. Bunun nedeni ilköğretim okullarında öğrencilere blok flüt eğitimi verilmesidir. Org kullanımının piyanoya oranla epey fazla olması dikkat çekmektedir. Piyanonun yapı olarak büyük bir çalgı oluşu, bazı okullarda müzik sınıflarının olmayışından dolayı piyanonun taşıma zorluğu ve maddi imkânsızlıkların öğretmenlerin piyano kullanımı etkilediği söylenebilir.

4.3.5. Müzik Öğretmenlerinin Ders Esnasında Yardımcı Kitap ve Dizekli Tahta Kullanma Dereceleri

Müzik öğretmenlerinin ders esnasında yardımcı kitap ve dizekli tahta kullanıp kullanmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.5'de müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar (ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.5. Müzik Öğretmenlerinin Ders Esnasında Yardımcı Kitap ve Dizekli Tahta Kullanma Dereceleri

SORULAR				
	N	$\bar{X}$	ss	Düzey
11- Müzik derslerinde materyal olarak ders kitabının yanı sıra "Yardımcı kitap " kullanıyor musunuz?	63	3,59	,835	Çoğunlukla
12-Müzik dersinde "dizekli tahta" kullanıyor musunuz?	63	3,22	1,791	Bazen

Çizelge 4.3.5'e göre öğretmenlerin yardımcı kitapları çoğunlukla kullandıkları ($\bar{X}=3,59$) görülmektedir. Müzik dersinde öğretmen kılavuz kitabında bahsedilen ünitelerin, yardımcı kitap yardımıyla anlatılmasıyla dersin içeriğini daha da zenginleştireceği söylenebilir.

Aritmetik ortalamalar açısından derslerde dizekli tahta kullanım sıklığı bazen ($\bar{X}=3,22$) üzerinde yoğunlaşmaktadır. Müzik derslerinde notaların yazımı için gerekli olan dizeğin, sınıfta bulunan tahtaya çizilmesi her ders için zaman kaybı olmaktadır. Zaten bir ders saati gibi az bir zaman diliminde yapılan müzik dersi süresinin belli kısmını da tahtaya dizek çizmek harcayacaktır. Bu nedenle sınıf tahtalarına kalıcı çizgilerle dizek çizmek gerekmektedir. Ancak bazı okullarda müzik sınıfı olmayışının bu durumu engel olduğu söylenebilir.

4.3.6. Müzik Öğretmenlerinin Bir Ders Saati Süresince Birden Fazla Materyal Kullanma Dereceleri

Müzik öğretmenlerinin bir ders saati süresince birden fazla materyalden yararlanıp yararlanmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.6'da müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar (ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.6. Müzik Öğretmenlerinin Bir Ders Saati Süresince Birden Fazla Materyal Kullanma Dereceleri

SORULAR				
	N	$\bar{X}$	Ss	Düzey
13-Sınıfta bir ders saati içinde birden fazla materyal kullanıyor musunuz?	63	2,86	,948	Bazen

Çizelge 4.3.6'ya göre müzik öğretmenlerinin bir ders saati içinde birden fazla materyal kullanma sıklığı bazen ($\bar{X} = 2,86$) olarak görülmektedir. Eğitimde materyallerden ne kadar çok yararlanılırsa öğrenmenin bir o kadar kalıcı olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin fazla materyal kullanmamaları, müzik dersi saatinin bir ders saati gibi kısıtlı bir süre olmasından kaynaklanabilir.

4.3.7. Müzik Derslerinde Materyal Kullanımının Öğrenci Çalışmalarını Yaratıcı ve Renkli Kılma Olanağına İlişkin Görüşleri

” Müzik derslerinde materyal kullanımının öğrenci çalışmalarını yaratıcı ve renkli kıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna öğretmenlerin verdiği cevaplar belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.7'de müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar(ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.7. Müzik Derslerinde Materyal Kullanımının Öğrenci Çalışmalarını Yaratıcı ve Renkli Kılma Olanağına İlişkin Görüşleri

SORULAR	N	$\bar{X}$	ss	Düzey
14-Müzik dersinde materyal kullanımının öğrenci çalışmalarını yaratıcı ve renkli kıldığını düşünüyor musunuz?	63	4,44	,590	Her zaman

Çizelge 4.3.7'de görüldüğü gibi, aritmetik ortalamalar açısından görüşler incelendiğinde, öğretmenlerin görüşleri materyal kullanımının öğrenci çalışmalarını her zaman ($\bar{X} = 4,44$) yaratıcı ve renkli kıldığı yönündedir. Materyal kullanmadan geleneksel eğitimle işlenen müzik dersinde öğrencilerin pasif kaldığı için derse ilgilerinin dağıldığı bir gerçektir. Derse ne kadar ilgi çekici malzeme getirilirse, öğrenciler derse ilgiyle katılmakta, yapılan çalışmalar da bir o kadar yaratıcı ve renkli olmaktadır.

4.3.8. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Kullanmak İçin Materyal Tasarlama Dereceleri

Müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde kullanmak için materyal tasarlayıp tasarlamadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.8'de müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar (ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.8. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Kullanmak İçin Materyal Tasarlama Dereceleri

SORULAR	N	$\bar{X}$	Ss	Düzey
15-Müzik dersinde kullanmak için materyal hazırlıyor musunuz?	63	2,90	1,027	Bazen

Çizelge 4.3.8 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde kullanmak için materyal tasarlama dereceleri bazen ($\bar{X}=2,90$) olarak görülmektedir. Materyal hazırlamak, belli aşamalardan sonra yapılır. Öncelikle yapılacak materyalin uygulanacak duruma göre tasarlanması gerekir. Tasarlanan materyal daha sonra hazırlanır. Bu yüzden materyal hazırlamak zor ve vakit alan bir iş olabilir. Çizelgeye baktığımızda öğretmenlerin bazı zamanlarda da olsa materyal hazırladığını görmekteyiz.

4.3.9. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencileri Konulara Uygun Materyal Yaratmaları İçin Destekleme Dereceleri

Müzik öğretmenlerinin öğrencileri konulara uygun materyal yaratmaları için destekleyip desteklemediği belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.9'da müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar(ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.9. Müzik Öğretmenlerinin Öğrencileri Konulara Uygun Materyal Yaratmaları İçin Destekleme Dereceleri

SORULAR	N	$\bar{X}$	Ss	Düzey
16-Öğrencileri konulara uygun materyal yaratmaları için destekliyor musunuz?	63	3,62	,869	Çoğunlukla

Çizelge 4.3.9'a göre, aritmetik ortalamalar incelendiğinde çoğunlukla ($\bar{X}=3,62$) görüşü ifade edilmektedir. Eğitimde en etkili öğrenme öğrencinin aktif katılımıyla sağlanan öğrenmedir. Müzik dersi için günlük malzemelerden yapılan (pet şişe içine bulgur koyarak marakas yapmak, müzik tarihi şeridi hazırlamak vb.) materyalleri, öğrencilerin kendi emekleriyle yapmalarının, eğlenerek konuyu daha iyi kavramalarına katkısı olacağı düşünülebilir. Müzik öğretmenlerinin öğrencileri materyal yaratmaları için desteklemeleri, öğretmenlerin öğrencilerin derse katılımına önem vermesi olarak yorumlanabilir.

4.3.10. Materyal Kullanımının Öğrencilere Etkileri

Materyal kullanımının öğrencilere etkileri belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.10'da müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar (ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.10. Materyal Kullanımın Öğrencilere Etkileri

SORULAR	N	$\bar{X}$	Ss	Düzey
17-Materyallerin farklı öğrenme stillerine sahip öğrenciler için öğrenmeyi kolaylaştırdığını düşünüyor musunuz?	63	4,37	,604	Her zaman
18-Materyal yardımıyla yapılan derslerde öğrenmenin daha kalıcı olacağını düşünüyor musunuz?	63	4,41	,557	Her zaman
19-Öğrenciye daha fazla bilgi ve beceriyi materyal yardımıyla verebilir misiniz?	63	4,11	,625	Çoğunlukla
20-Müzik dersinde materyal kullanımın öğrencilerin motivasyonunu arttırdığını düşünüyor musunuz?	63	4,30	,613	Her zaman

Çizelge 4.3.10'da görüldüğü üzere, materyallerin farklı öğrenme stillerine sahip öğrenciler için öğrenmeyi kolaylaştırdığını düşünüyor musunuz? sorusunda her zaman ($\bar{X}=4,37$) görüşü ifade edilmektedir. Her öğrencinin öğrenme şekli, algılaması, zekası aynı seviyede değildir. Kimileri görerek, kimileri işiterek, kimileri de yazarak çok daha iyi konuyu kavrarlar. Bu konuda materyaller öğretmenler için etkili bir araçtır. Öğretmenlerin de verdikleri cevaplara göre, düz anlatımla bilgiyi ulaşması zor olan öğrencilerin, materyalle işlenen derste bilgiyi daha rahat öğrendikleri anlaşılabilir.

Materyal yardımıyla yapılan derslerde öğrenmenin daha kalıcı olacağını düşünüyor musunuz? sorusunda da her zaman ($\bar{X}=4,41$) görüşü ifade edilmektedir. Dale'nin yaşantı konisinde de değiştiği gibi; öğrenme işlemine katılan duyu organlarımızın sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve o kadar geç unuturuz. Bu sebeple materyallerin müzik dersinde önemi büyüktür. Öğretmenlerin de görüşlerine göre materyal kullanarak işlenen derslerde öğrenmenin daha kalıcı olması beklenebilir.

Öğrenciye daha fazla bilgi ve beceriyi materyal yardımıyla verebilir misiniz? sorusunda çoğunlukla ($\bar{X}=4,11$) görüşü ifade edilmektedir. Düz anlatım yöntemi ile öğrenciye bir bilginin aktarılması daha uzun zaman alırken, materyal yardımıyla bilginin aktarımı daha kısa sürede gerçekleşmektedir. Öğretmenlerin de daha fazla bilgi ve beceriyi materyal yardımıyla verebildiği söylenebilir.

Müzik dersinde materyal kullanımının öğrencilerin motivasyonunu arttırdığını düşünüyor musunuz? sorusunda her zaman ($\bar{X}=4,30$) görüşü ifade edilmektedir. Öğrencilerin derslerde aktif olmadıkların da dikkatlerinin dağıldığı bir gerçektir. Derse öğrencinin aktif olmasını sağlayan ne kadar araç girerse öğrencinin motivasyonu bir o kadar artacaktır.

4.3.11. Okul Yönetimlerinin Müzik Öğretmenlerini Materyal Temin Etme Konusunda Destekleme Dereceleri

Okul yönetimlerinin müzik öğretmenlerini materyal temin etme konusunda destekleyip desteklemedikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 4.3.11'de müzik öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapmalar(ss) verilmektedir.

Çizelge 4.3.11. Okul Yönetimlerinin Müzik Öğretmenlerini Materyal Temin Etme Konusunda Destekleme Dereceleri

SORULAR	N	$\bar{X}$	ss	Düzye
21-Okul yönetimi materyal temin etme konusunda sizi destekliyor mu?	63	2,90	1,174	Bazen

Çizelge 4.3.11'de görüldüğü gibi, aritmetik ortalamalar açısından görüşler incelendiğinde, bazen ($\bar{X}=2,90$) yanıtı görülmektedir. Materyallerden bazılarının maddi yönden yükü yokken, bazılarının fiyatları oldukça pahalıdır.

Fakat günümüzde müzik sınıflarının olmadığı okullar bulunmaktadır. Müzik sınıfı olmayan okullarda materyallerin bulunacağı sabit bir yer olmadığından dersler zor şartlarda işlenmektedir. Okul yönetimleri öğretmenlere destek olduğu takdirde müzik derslerinin daha etkili geçeceği düşünülmektedir.

4.4. Tartışma

Eğitimde materyal kullanımına ilişkin alan yazın incelendiğinde, bu araştırmanın bulgularının, birçok araştırmanın bulgularıyla örtüştüğü görülmektedir.

Araştırmanın en önemli bulgularından biri materyal kullanarak yapılan öğretimin müzik başarısı üzerine etkisidir. Aritmetik ortalamalar yönünden bulgular incelendiğinde, materyal kullanarak yapılan öğretimin geleneksel müzik öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmada, İlköğretim 4. Sınıf müzik dersindeki gürlük terimleri ve aksak ölçüler konuları görsel ve işitsel materyaller kullanılarak anlatıldığında öğrencilerin daha iyi anladıkları, dersi zevkle dinledikleri gözlenmiştir. Aşağıda belirtilen görüşler araştırma sonucunda ortaya çıkan bulguları destekler niteliktedir.

Müzik dersi, içinde soyut kavramları da barındıran bir derstir. İlköğretim çağındaki çocuklar üzerinde müzik dersindeki soyut kavramları somuta dönüştürmek için materyallerden yararlanırız. Materyaller, öğrencilerin anlamlı dünyalar yaratmalarını sağlamaktadır.(Clements,1999:32)

Fennema (1972: 235) da, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin bir konuyu öğrenmesinde materyal kullanımının etkisinin fazla olduğunu belirtmiştir.

Akarsu(2007: 59), müzik dersinin her ne kadar somut ifade olarak somut kavramların kullanıldığını gösterse de, içerik olarak çok soyut bir yapıya sahip olduğunu, eğitim-öğretim etkinliklerinin aktarılmasında, soyut kavramları öğrenciye ulaştırıp, kavratılmasının güç olacağını, bu nedenle müzik dersinin materyale ihtiyaç duyan bir ders olduğunu belirtmiştir. Ayrıca materyal

kullanımıyla ilgili yaptığı çalışmasında, müzik dersinde araç-gereç kullanımının, öğrencilerin başarı düzeylerine, kişisel gelişimlerine katkıda bulunduğu ve öğretim faaliyetlerinin verimliliğini arttırdığı kanısına varmıştır.

Araştırmanın diğer bir bulgusu ise materyal kullanarak yapılan öğretimin, öğrencilerin müzik dersine karşı olan tutumlarına etkisidir. Materyal kullanarak yapılan öğretimin, öğrencilerin müzik dersine olan tutumlarına etkisi olmadığı görülmüş, fakat aritmetik ortalamalar incelendiğinde her iki yöntemin de öğrencilerin tutumlarını değiştirdiği anlaşılmıştır.

Müzik dersine yönelik tutum ölçekleri incelendiğinde, öğrencilerin önceden olumlu bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra deney grubunun olumlu tutumlarının pekiştiği, kontrol grubunun da derse karşı olan olumlu tutumlarını sürdürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Aşağıda belirtilen görüşler araştırma sonucunda ortaya çıkan bulguları destekler niteliktedir.

Tutumlar konusunda yapılan araştırmalar, tutumların erken yaşlarda edinildiğini ve bu tutumların o konuda çok önemli deneyimler ve yaşantılar olmadıkça kolay kolay değişmediğini açıklamaktadır.(Kocabaş, 1997: 12)

Yağcı(2010), materyal kullanımıyla ilgili yaptığı çalışmasında, materyal kullandıktan sonra öğrencilerin tutumlarını ölçtüğünde bir değişiklik olmadığını gözlemlemiştir. Bunu da herhangi bir konuya olan tutumun ve çocukların daha önce geliştirdikleri tutumları kısa sürede değiştirmenin kolay olmayacağına dayandırmaktadır.

Nacakçı(2006: 229), yaptığı araştırma sonucunda, ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine karşı genel olarak olumlu bir tutum sergilediklerini, olumlu tutumların daha çok derse verilen önem, sevgi, etkinlikler ve çalgı çalma isteği gibi alt boyutlarda toplandığını belirtmiştir. Ayrıca tutumun zaman içerisinde gelişme gösteren eğilimler olduğunun unutulmaması gerektiğini vurgulamıştır.

Araştırmadaki “Müzik öğretmenlerinin materyal kullanımıyla ilgili görüşleri nelerdir?” alt problemi incelenmiş ve sonuçlar elde edilmiştir. Aşağıda belirtilen görüşler araştırma sonucunda ortaya çıkan bulguları destekler niteliktedir.

Araştırmada müzik öğretmenlerinin yaklaşık yarısı, görev yaptıkları okullarda müzik sınıfının bulunmadığını belirtmişlerdir. Müzik sınıfının bulunmadığı okullarda öğretmenler, çalgıları ve materyalleri sabit bir yere bırakmadıkları için çalgı ve materyal kullanımı konusunda sorun yaşamaktadırlar. Bu durum müzik eğitiminin de niteliğini düşürmektedir.

Eğitim ve öğretimdeki materyal zenginliği, eğitimin başarıya ve amacına ulaşmasındaki en büyük yardımcıdır. Gerekli derslik ve donanıma sahip olmayan bir müzik dersi düşünülemez. (Öztürk Ertürk, 2006: 115)

Akgün (2006) çalışmasında, araştırma yaptığı okulların hemen hemen hiç birisinde müzik dersliğinin bulunmadığını, bu durumun dersleri olumsuz yönde etkilediğini belirtmektedir.

Araştırmada müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun, materyallerden yaralandığı görülürken materyal kullanımı konusunda hizmet içi seminerlere katılmadıkları görülmektedir. Bilgin, Akay, Koyuncu ve Haşar (2007: 12)’a göre hizmet içi eğitimin amacı, personele yapmakta olduğu işin daha iyi yapılmasını sağlamak için gerekli bilgi ve yeteneği kazandırmak ve geliştirmektir. Öğretmenlerin derslerde materyali etkin biçimde kullanabilmesi, öğrencilerin derse etkin katılımlarının sağlanabilmesi için bu tür seminerler büyük öneme sahiptir. Seminerlere katılan müzik öğretmenlerinin, materyal kullanımı konusunda bilgi sahibi olup derslerde materyalleri başarılı bir şekilde kullanarak, öğrencilerin derse etkin katılımını sağlayacakları düşünülmektedir.

Clements (1999: 33)’e göre materyaller tek başına yeterli değildir. Materyal kullanılırken, öğrencilerin derse etkin katılımlarının sağlanmasında öğretmenlerin öğrencilere rehber olması gerekir. Öğretmen ders ortamında hareket etmeli, jestlerini ve mimiklerini kullanmalı, sınıfın fiziksel ortamını

değiştirmeli ve yeni öğretim materyalleri kullanarak öğrencinin dikkatini çekmelidir. (Tarman, 2006: 40)

Araştırmada müzik öğretmenlerinin yaklaşık yarısının, derslerde bilgisayar, müzik çalar ve projeksiyon kullanımıyla ilgili sorulara bazen yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin derslerde teknolojiden kısmen de olsa yararlandıklarını göstermektedir.

Öğretmenlerin, öğretme-öğrenme araçlarını uygun ve etkili kullanması, elektronik araçlar ve bilgisayar yazılımları gibi bilişim teknolojilerinden yararlanması, öğretmenlerde bulunması gereken yeterlilikler arasında yer almaktadır.(YÖK, 1997: 3)

Aydoğan(2007) çalışmasında öğretmenlere uyguladığı anketten yola çıkarak, öğretmenlerin çoğunluğunun (%88.3'ü) elektronik materyal olarak bilgisayar kullandığı, %59.2'si de projeksiyon kullandığı sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmada, müzik öğretmenlerinin yarısından çoğu çalgılarını derslerde her zaman kullandıklarını ifade ederken, en çok kullanılan çalgılar arasında blok flüt ve org yer almaktadır. Kısmen de olsa gitar, bağlama, üfleli ve yaylı çalgılarda derslerde kullanılan çalgılar arasında bulunmaktadır. Blok flüt ve org dışındaki çalgıların kısmen kullanılması ise öğretmenlerin kendi branşı olan çalgılarını, her zaman kullanmadıklarını göstermektedir. Oysa ki müziğin temel unsurlarından biri çalgıdır. Öğretmenlerin en temel materyali olan çalgılarına uzak olmaları müzik eğitimi açısından büyük bir eksikliklerdir.

Öztürk (2001)'ün çalışmasında müzik öğretmenleri, %20'i, görev yaptıkları okullarda hiç çalgının bulunmadığını, çalgı eksikliğini öğrencilerin sahip olduğu çalgılardan faydalanarak gidermeye çalıştıklarını belirtmişlerdir

Araştırmada müzik öğretmenlerinin yaklaşık yarısı, "Müzik derslerinde materyal olarak ders kitabının yanı sıra "Yardımcı kitap " kullanıyor musunuz?" sorusuna çoğunlukla yanıtını vermişlerdir. Müzik dersinde öğretmen kılavuz kitabında yer alan ünitelerin, yardımcı kitap yardımıyla anlatılmasıyla dersin

içeriği zenginleşecektir. Bunun için öğretmenlerin derste ek olarak çocuk şarkıları kitapları, teorik bilgiler içeren kitaplar, müzik eğitimi kitapları kullanmaları gerekmektedir.

Göher (2006)'nın çalışmasında, ankete katılan müzik öğretmenlerinin, müzik ders kitaplarında çalgı eğitimine hemen hemen hiç yer verilmemesi ve şarkı dağarcığının yetersiz bulunması nedeniyle, müzik ders kitapları dışında, blok flüt eğitim kitapları ve çocuk şarkıları kitaplarını sıkça kullandıkları görülmektedir.

Araştırmada “Okul yönetimi materyal temin etme konusunda sizi destekliyor mu?” sorusuna müzik öğretmenlerinin yaklaşık 1/3’i bazen yanıtını, yaklaşık 1/5i de nadiren yanıtını vermişlerdir. Bu durum okul yönetimlerinin müzik öğretmenlerini her zaman desteklemediğini göstermektedir. Müzik dersi için, araç gereç ve çalgıları sağlama, eksikliklerin giderilmesi konusunda okul yönetimlerinin öğretmenlere destek olması gerekmektedir. Okul yönetimin öğretmenlere destek olmaması, müzik dersi ve müzik öğretimini olumsuz etkilemektedir.

(Nichols ve Brown, 1989)okul yöneticilerinin, her öğretmenin ve her dersin ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, etkili eğitimi öğretim ve etkinlikler için uygun ortamı sağlayabilmesi ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunabilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Etkili bir müzik dersinin yapılabilmesi ve öğrenci başarısının sağlanabilmesi için okul müdürlerinin gerekli araç-gereç ve donanım sağlaması gerekmektedir. Okul müdürü okulun amaçlarına ulaşabilmesi, etkili bir öğrenme ortamının oluşturulması için çaba göstermelidir.(Cook ve Mack, 1971; Dean, 1985).

Elvan Gün(2009) çalışmasında, “Okul müdürü, müzik dersi için gerekli müzik aletlerini (org, bağlama, ritm çalgıları vs.) sağlar.” önermesine müzik öğretmenlerinin % 11,1’i ise hiç katılmadıklarını, % 41,7’si katılmadıklarını, %

13,9'u kararsız olduklarını, % 27,8'i katıldıklarını ve % 5,6'sı tamamen katıldıkları görülmektedir.

Öztürk(2001)'ün çalışmasında, %12,5 oranında müzik öğretmeni, görev yaptıkları okulların idarecilerinin müzik dersine gereksiz baktığını ve maddi olanakları kısıtladıklarını, bunlarında müzik dersini ve müzik öğretimini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin, “Bir ders saati süresince birden fazla materyal kullanıyor musunuz?” ve “ Derslerde kullanmak için materyal tasarlıyor musunuz?” sorularına bazen yanıtını verdikleri görülmektedir. İlköğretimde müzik dersi saatinin 40 dakika gibi az bir zaman olması, öğretmenlerin bir ders saati içinde birden fazla materyal kullanımı engellediği söylenebilir. Bir materyal tasarlanırken kişi kendine göre karmaşık bir yol izleyemez tasarlanma aşamasında uygulanacak olan bazı süreçler vardır. (bkz sf:15) Öğretmenlere göre bu süreci uygulayarak materyal tasarlamak zaman alan bir işlem gibi görülebilmektedir. Öğretmenlerin derslerde kullanmak için her zaman materyal tasarlamaması bu durumdan kaynaklanabilir.

Araştırmada öğretmenlerin, “Materyal kullanımının öğrenci çalışmalarını yaratıcı ve renkli kıldığını, materyallerin farklı öğrenme stillerine sahip öğrenciler için öğrenmeyi kolaylaştırdığını, materyal kullanımının öğrencilerin motivasyonunu arttırdığını ve materyal yardımıyla yapılan derslerde öğrenmenin daha kalıcı olacağını düşünüyor musunuz?” sorularına her zaman yanıtı verdikleri görülmektedir. Bu durumdan yola çıkılarak, materyal kullanımının öğrencileri her yönden geliştirdiği, öğrencinin motivasyonunu arttırdığı ve dersi daha eğlenceli hale getirdiği söylenebilir.

Araştırmada öğretmenlerin, “Öğrencilere daha fazla bilgi ve beceriyi materyal yardımıyla verebilir misiniz?” ve “Öğrencileri konulara uygun materyal yaratmaları için destekliyor musunuz?” sorularına çoğunlukla yanıtı verdikleri görülmektedir. Bu duruma göre, öğretmenlerin müzik dersiyle ilgili bilgileri öğrencilere, materyal kullanarak daha kolay ve rahat anlattıkları söylenebilir. Ayrıca öğretmenlerin, öğrencileri materyal yaratmaları için desteklemeleri

öğrencilerin derse zevkle katılacağını gösterir. Ancak öğretmenler, müzik dersinin bir ders saati olması nedeniyle, öğrencilere materyal hazırlamayı ev ödevi olarak verdikleri belirtmektedirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde daha önceki bölümde üzerinde durulan bulgulara ve yorumlara dayalı olarak ulaşılan tartışmaya, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt probleminde materyal kullanarak yapılan öğretim ile geleneksel müzik öğretiminin 4.sınıf öğrencilerinin müzik başarısına ve müzik dersine yönelik tutumlarına etkisi incelenmiş ve şu sonuçlar elde edilmiştir:

Materyal kullanarak yapılan müzik öğretimi, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretimine göre, 4.sınıf öğrencilerinin müzik başarısına etkisi açısından anlamlı fark bulunmamaktadır. Ancak aritmetik ortalamalar açısından, materyal kullanarak yapılan müzik öğretiminin müzik başarı ortalamalarında belirgin derecede artış görülürken, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretiminin müzik başarı ortalamalarında belirgin derecede artış görülmemektedir.

Araştırmanın birinci alt probleminde belirtilen, materyal kullanarak yapılan müzik öğretiminin 4.sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarına etkisi, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretimine göre incelenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında sonuçlar şöyledir.

Materyal kullanarak yapılan müzik öğretiminin, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretimine göre, 4.sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarına etkisi açısından anlamlı fark bulunmamaktadır. Aritmetik ortalamalar

incelendiğinde, materyal kullanarak ve geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretiminin, müzik dersine yönelik tutum ortalamalarında belirgin derecede artış olmadığı görülmektedir.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt probleminde; Denizli ili merkez ilköğretim okullarında görev yapmakta olan Müzik öğretmenlerinin materyal kullanımıyla ilgili görüşleri nelerdir? sorusu sorulmuştur. Bu soruyla ilgili elde edilen sonuçlar şöyledir:

Müzik öğretmenlerinin yaklaşık yarısı üniversitede materyal geliştirmeyle ilgili ders aldıklarını ve görev yapmakta oldukları okullarda müzik sınıfı olmadıklarını belirtirken, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu materyal kullanımı konusunda hizmet içi seminerlere katılmadıklarını belirtmektedir. Müzik öğretmenleri derslerde materyallerden çoğunlukla yararlanırken, bilgisayar, müzik çalar ve projeksiyondan bazen yararlanmaktadırlar. Televizyondan ise hiçbir zaman yararlanmadıklarını belirtmektedirler. Derslerde müzik aletlerini (enstrüman) her zaman kullandıklarını ifade ederken en çok kullandıkları çalgılar arasında blok flüt ve org yer almaktadır. Gitar, bağlama, üflemeli ve yaylı çalgılarda derslerde kullanılan çalgılar arasında bulunmaktadır.

Müzik öğretmenleri, ders esnasında çoğunlukla yardımcı kitap kullanırken, bazen dizekli tahtadan yararlanmakta, bir ders saati süresince bazen birden fazla materyal kullanmaktadırlar. Materyal kullanımının öğrenci çalışmalarını her zaman yaratıcı ve renkli kıldığı görüşündedirler. Derslerde kullanmak için bazen materyal tasarladıklarını belirtirken, öğrencileri konulara uygun materyal yaratmaları için çoğu zaman desteklediklerini ifade etmişlerdir. Materyallerin farklı öğrenme stillerine sahip öğrenciler için öğrenmeyi her zaman kolaylaştırdığı ve materyal yardımıyla yapılan derslerde öğrenmenin her zaman daha kalıcı olacağı görüşündedirler. Öğrencilere daha fazla bilgi ve becerinin materyal yardımıyla çoğunlukla sağlandığı, materyal kullanımının öğrencilerin motivasyonunu her zaman arttırdığını, okul yönetimlerinin ise müzik

öğretmenlerini materyal temin etme konusunda bazen desteklediklerini belirtmişlerdir

5.2. Öneriler

5.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Öneriler

Araştırmanın birinci alt probleminde materyal kullanarak yapılan müzik öğretiminin 4.sınıf öğrencilerinin müzik başarısına ve müzik dersine yönelik tutumlarına etkisi, geleneksel yöntemle yapılan müzik öğretime göre incelenmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

Müzik öğretiminde dersi eğlenceli hale getirmek, soyut konuları somutlaştırmak ve öğrencinin derse etkin katılımının sağlanması açısından materyal kullanımı büyük öneme sahiptir. İlköğretim 4. sınıflarda materyal desteği ile yapılan müzik derslerinde aritmetik ortalama yönünden başarı görüldüğü açıktır. Bu nedenle derslerde mümkün olduğunca materyallerden yararlanılmasının müzik eğitime katkısı olacağı düşünülmektedir.

Ders kaynaklarında, ders içeriklerinde, yıllık planlarda materyal kullanımına daha fazla yer verilmesi, öğretimin niteliğini arttıracak gibi öğretmenlerin de konuyu daha kolay ve etkili bir biçimde öğretmesine destek olabilir.

Resmi ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitim kurslarına alınmasıyla kurslarda materyal kullanımının nasıl uygulanabileceğinin öğretilmesi ve bunun sonucunda derslerde materyal kullanımının yaygınlaşabileceği düşünülmektedir.

5.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Öneriler

Araştırmanın ikinci alt probleminde; Denizli ili merkez ilköğretim okullarında görev yapmakta olan Müzik öğretmenlerinin materyal kullanımıyla ilgili görüşleri incelenmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

Müzik eğitiminde materyal kullanımının, öğrencilerin derslere etkin katılımı açısından önemli olduğu öngörülmektedir. Kullanılan materyallerin öğrencilerin derse olan ilgisini arttıracak ve dersin eğlenceli hale getireceği düşünülmektedir.

Materyal, her türlü çalgı olabileceği gibi görsel işitsel birçok araç da olabilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin derslerde çalgı, bilgisayar, projeksiyon, dizekli tahta gibi eğitim materyallerinden yararlanmalarının eğitimin niteliğini arttıracakı düşünülmektedir.

Materyallerden yararlanılarak yapılan müzik derslerinde başarının esas kılınması için uygulama yapılabilecek müzik sınıfları oluşturulmalıdır. Okullarda müzik sınıflarının olması müzik öğretmenlerine ve öğrencilere büyük destek sağlayacak ve böylelikle kullanılan materyallerin ve çalgıların müzik sınıfında bulunarak taşınma sırasında yıpranmaları engellenmiş olacaktır.

Öğrencilerin materyal tasarımları ve hazırlamaları, yaratıcılıklarını geliştiren bir etkinliktir. Bu nedenle öğretmenlerin öğrencilere basit(yapımı kolay) materyaller yaptırmasının öğrenciye faydalı olacağı söylenebilir. Fakat müzik dersinin bir ders saati(40 dk) olması sebebiyle materyal kullanarak ders işlemenin ve derslerde öğrencilere materyal(marakas, ritim çalgıları vb.) yaptırmanın bu kadar kısıtlı bir sürede gerçekleşmesi yapılan araştırmaya göre pek mümkün olmamaktadır. Bu nedenle müzik ders saatinin arttırılmasının, müzik eğitiminin niteliğini olumlu yönde geliştireceği düşünülmektedir. Öğretmenlerin çoğu önerileri arasında müzik ders saatlerinin arttırılması gerektiğini vurgulamışlardır.

Araştırmada kullanılan օđretmen anketine gօre, օđretmenlerin derslerde taşıma kolaylığı, akort probleminin olmayışı, ekonomik oluşu nedeniyle, kendi kullanımları açısından bir eşlik algısı olarak orgu, օđrenci kullanımı açısından da blok flütü tercih ettikleri gօrlmüřtür. Ancak bunların müzik dersinin niteliği açısından yeterli olmadığı düşünülmektedir. Bu nedenle; օđretmenlerin eğitimini aldıkları yaylı, üflemeli ve tezeneli çalgıların yanında, orff algıları ve çeşitli ritim çalgılarını ders materyali olarak kullanmalarının, օđrencilerin dikkatini yoğunlaştıracadı ve müzik zevkinin gelişmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Okul idarelerinin, bu algıları temin etmesi bu konuda օđretmenleri desteklemesi beklenmektedir.

Müzik kitaplarında ve yardımcı kitaplarda materyal kullanıma ilişkin bilgiler verilmeli, օđretmenler farklı kaynakları araştırarak, օđrencilere konuyu en uygun materyalden yardım alarak aktarmalıdır. օđretmenler օđrencilerin derse olan ilgisini arttırmak için օđrencileri materyal tasarlama konusunda da desteklemelidir.

KAYNAKÇA

- Adem,S. Arslan, M. (2010) Yabancılara Türkçe Öğretiminde Görsel ve İşitsel Araçların Etkin Kullanımı, *Ankara Dil Dergisi*.147, (63-86)
- Akarsu, S. (2007). *İlköğretim 6. Sınıf Müzik Dersi, Türkiyedeki Başlıca Müzik Türleri ve Genel Özellikleri Ünitesinde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi*.Kars,(Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007)
- Akgün, G.(2006). Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden Ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları. *Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:14(2), 647-652.*
- Akpınar, A. Albuz ,M. (2009, Eylül 23-25). *2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ve Yeni Yaklaşımlar*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Samsun.
- Akyüzlüer, F.(2007). *İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Becerilerini Geliştirmede Dramanın Etkisi*. İzmir, (Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi,Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2007)
- Andırıcı, Ö. (2006). *İlköğretimde Müzik Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bir İnceleme*. Bursa, (Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006)
- Aydoğan, S. (2007). *Meslek liselerinde derslerde elektronik materyal kullanımının dersin etkinliğindeki rolü*. İstanbul,(Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, 2007)
- Bayram, S. (2006). *İlköğretimde Materyal Kullanımı*. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul
- Bilgin, B. (2005). *Müzik Öğretmeni ve Eğitim Teknolojisi*. İstanbul Müzik Öğretmenleri Sempozyumu, İstanbul.
- Bilgin, K., Akay, A., Koyuncu, E., Haşar, Ç.(2007). *Yerel Yönetimlerde Hizmet İçi Eğitim*. Matsa Basımevi, Ankara.
- Brandao, M.(Tarih Yok). *Computers in Music Education*. Geraint Wiggins and Helen Pain Division of Informatics, University of Edinburgh.
- Can, M. (2001). *Online Müzik Sistemleri*. Ankara.
- Clements, D. H. (1999). Concrete manipulatives, concrete ideas. *Contemporary Issues in Early Childhood, 1(1), 45-60.*
- Çetin, G. (2011). *Etkinliklerle Müzik Öğretimi*. Kök Yayıncılık, Ankara
- Çilenti, K. (1979). *Eğitim Teknolojisi*. Kadioğlu Matbaası, Ankara

- Cook, A. and Mack, H. (1971). *The headteacher's role*, Wallop, Hampshire: Bas Printers Limited.
- Ergün, M. Özdaş, A. (1997). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Kaya Matbaacılık, . İstanbul
- Fennema, E. (1972). The relative effectiveness of a symbolic and a concrete model in learning a selected mathematical principle. *Journal for Research in Mathematics Education*, 3 (4), 233-238.
- Gün, E. (2009). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Müzik Dersine İlişkin Yaklaşımları: Burdur ve Isparta İlleri Örneği*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Poster bildirisi, Samsun
- Günay, E.Özdemir, M. (2003). *Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme*. Önsöz Basım Yayıncılık, Ankara
- Gürbüz, R.(2006). Olasılık Kavramıyla İlgili Geliştirilen Öğretim Materyallerinin Öğrencilerin Kavramsal Gelişimlerine Etkisi.İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi, *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi* cilt:20, 59-68
- Göher, F.(2006). *İlköğretimde Kullanılan Müzik Ders Kitaplarının Uygulamadaki İşlevselliği*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Denizli
- Karasar, N. (2012) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul
- Kaya, Z.(2006).*Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Pegem Yayıncılık, Ankara
- Kılıç, I. (2009). İlköğretim Okullarındaki Müzik Derslerinde Karşılaşılan Araç-Gereç Sorunları. *Sekizinci Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, Samsun
- Kocabaş, A. (1997). Temel Eğitim II.Kademe Öğrencileri İçin Müziğe İlişkin Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 141-143.
- Kocabaş, A. (2007). *Müzik Öğretiminin Temelleri*. Kanyılmaz matbaası, İzmir
- Koç, A. (2004). *Günümüzde Bilgisayar Destekli Müzik Yazılımlarının Müzik Eğitimine Katkıları*. Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi, Isparta
- Levendoğlu, O. (tarih yok). *Müzik Eğitiminde Online Sistemler ve İnteraktif Yazılımlar*. Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi, Burdur
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı*, Ankara: MEB Yayınları.
- Nacakçı, Z.(2006). *İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli

Nichols, L. and Brown, W. S. (1989). Recruiting minorities into the teaching profession: an educational imperative, *Educational Horizons*, 67(4), 145-169.

Öztaş, S.(2008).Tarih Öğretimi ve Filmler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*.16(2), 543-556

Öztürk, E. (2006). *İlköğretim Okullarındaki İkinci Kademe Müzik Eğitimi ve Sorunları*. Afyon,(Yüksek Lisans Tezi, Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,2006)

Öztürk, H.(2004). *İlköğretim Okulları Müzik Eğitiminde Materyal Geliştirme*. İzmir, (Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2004)

Öztürk, G.(2001). *İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları*. Ankara(Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2001)

Romiszowski, A.J. (1992) *The Selection and Use Of Instructional Media*. Kogan Page, Nichols Publishing, New York.

Say, A. (2001). *Müziğin Kitabı*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara

Saruhan Ş.(2008) *Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları*. İstanbul, (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2008)

Seels, B. Glasgow, Z. (1990). *Exercises in Instructional Design*. Columbus, Merrill Publishers.

Seferoğlu, S. (2011). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Pegem Akademi Yayınları, Ankara

Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Yorum Matbaası, . Ankara

Sönmez, V. (2010) *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Anı Yayıncılık, Ankara

Tarman, S. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*. Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara

Türk Dil kurumu, Güncel Türkçe Sözlük.

http://www.tdk.org.tr/index.php?option=com_gts&view=gts

Yanpar, T., Şahin, S. (1999). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Anı Yayıncılık, Ankara

Yağcı, E. (2012). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara

Yağcı, F. (2010). *The Effect of Instruction With Concrete Models On Eighth Grade Students' Probability Achievement And Attitudes Toward Probability*. Ankara, (Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010)

Yaltur, N. (2006). *İlköğretim 6. sınıfların müzik dersinde aktif öğrenme yönteminin öğrenci başarısına etkisi*. İstanbul, (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2006)

Yaşar, N., Özdemir, A., Özel, E., Öztürk, S., Yücesoy, G. (2011). *İlköğretim Müzik Öğretmen Kılavuz Kitabı (4.5. sınıflar)*. Ankara.

Yelken, T. Y. (2011). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Anı Yayıncılık, Ankara

Yök Dünya Bankası (1997). *Müzik Öğretimi*. Ankara, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi.

EKLER

Ek 1. Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

1. Müzik dersini severim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

Müzik dersine çalışmak istemem.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

3. Müzik dersinde şarkı söylemeyi severim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

4. Müzik dersinde bir müzik aleti çalmayı severim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

5. Müzik dersinin boş geçmesini istemem.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

6. Müzik dersinde nota öğrenmek istemem.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

7. Müzik dersinde şarkı söylerken oyun oynamayı severim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

8. Müzik dersinde grup olarak şarkı söylemek hoşuma gider.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

9. Müzik dersi eğlenceli bir derstir.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

10. Okulumuzda müzik odasının olmasını isterim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

11. Müzik öğretmenimin verdiği ödevleri zamanında yaparım.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

12. Müzik dersinde notaları öğrenmek isterim

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

13. Müzik dersinde tek başıma şarkı söylemek istemem.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

14. Müzik dersinde yapılan etkinlikler hoşuma gider.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

15. Müzik dersinde notaları yazmakta zorlanırım.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

16. Müzik dersinde sevmediğim şarkıları söylemek sıkıcı gelir.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

17. Müzik dersinin olduğu gün sevinçli olurum.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

18. Müzik dersinde şarkı söylerken heyecanlanırım.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

19. Müzik dersinde bedensel ve ruhsal olarak rahatlarım.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

20. Müzik dersinde şarkı söylerken ritim vurmakta zorlanırım.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

21. Müzik dersi sevmediğim dersler arasında yar alır.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

22. Müzik dersinin iki saat olmasını isterim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

23. Müzik dersinde sınıf geçmek için çalışırım.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

24. Müzik dersine zorunlu olmasam girmem.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

25. Müzik dersi bana mutluluk verir.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

26. Müzik öğretmenim dersi zevkli hale getirir.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

27. Müzik dersinde öğrendiğimiz şarkılar ilgimi çekmez.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

28. Müzik dersine katılmaktan hoşnut değilim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

29. Müzik dersinde kurulan bir koroda söylemeyi isterim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

30. Müzik derslerinin kaldırılmasını isterim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

31. Müzik derslerinin üçüncü sınıfta başlamasını isterim.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

32. Müzik dersinde şarkı söylerken kendimi şarkıya veremem.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
 Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

33. Müzik dersinde ilgimi derse veremem.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

34. Müzik dersinde öğrendiklerim bende beste yapma isteği uyandırır.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

35. Dördüncü sınıftan sonra okulda müzik dersi verilmesini istemem.

Tamamen Katılıyorum Az Katılmıyorum Tamamen
Katılıyorum Katılıyorum Katılmıyorum Katılmıyorum

Ek.2.Müzik Bilgisi Testi

Adı Soyadı:

Sınıfı:

No:

Aşağıdaki soruları dikkatli bir şekilde okuyun ve doğru cevabın yanındaki harfi yuvarlak içine alın.

1-Bir müzik eserinin eşit süreli bölümlerine ne ad verilir?

- a)Dönem
- b)Ölçü
- c)Dizek

2-Basit ve bileşik vuruşların bir araya gelerek oluşturdukları ölçülere ne ad verilir?

- a)Basit ölçü
- b)Bileşik ölçü
- c)Aksak ölçü

3-Aşağıda bulunan ritimlerden hangisi **basit(düz)** ölçü sayıdır?

- a)Beş sekizlik(5/8)
- b>Dört dörtlük(4/4)
- c)Yedi sekizlik(7/8)

4-Aşağıda bulunan ritimlerden hangisi **aksak** ölçü sayıdır?

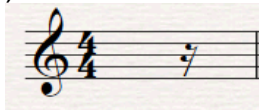
- a)Beş sekizlik(5/8)
- b>Dört dörtlük(4/4)
- c)İki dörtlük(2/4)

5-Sekizlik nota(Yarım vuruş) aşağıdakilerden hangisidir?

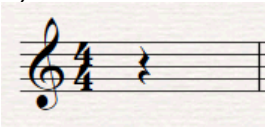
- a)
- b)
- c)

6- Dörtlük(1 vuruş) sus işareti aşağıdakilerden hangisidir?

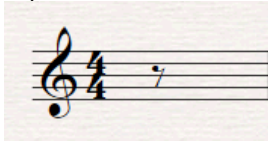
a)

b)

c)

7-Beş sekizlik(5/8) ölçü sayısının anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

a)Bir ölçü içerisinde beş tane sekiz vuruş nota bulunması

b)Bir ölçü içerisinde dokuz tane sekizlik nota bulunması

c) Bir ölçü içerisinde beş tane sekizlik nota bulunması

8-Beş sekizlik(5/8) ölçü kalıbı aşağıdakilerden hangisidir?

9- Aşağıdakilerden hangisi aksak(bileşik) ölçülerdendir?

10-Aşağıdaki ezgilerden hangisi ölçü sayısına uygun yazılmamıştır?

- a)
- b)
- c)

11-Aşağıdakilerden hangisi “**gürlük terimi**” nin anlamıdır?

- a) Bir sesin “kuvvetli” olması
 b) Bir sesin “hafif” olması
 c) Bir sesin kuvvetli ve ya hafif olması

12-Aşağıdakilerden hangisi gürlük terimlerinden “**piano**”nun anlamıdır?

- a) Bir sesin hafif olması
 b) Bir sesin kuvvetli olması
 c) Bir çalgının adıdır.

13-Aşağıdakilerden hangisi gürlük terimlerinden “**forte**”nin anlamıdır?

- a) Bir sesin hafif olması
 b) Bir sesin kuvvetli olması
 c) Bir sesin orta kuvvette olması

14-Aşağıdakilerden hangisi gürlük terimlerinden “**mezzo forte**”nin anlamıdır?

- a) Bir sesin hafif olması
 b) Bir sesin kuvvetli olması
 c) Bir sesin orta kuvvette olması

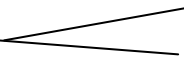
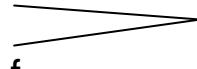
15-Aşağıdakilerden hangisi gürlük terimlerinden “**crescendo**” nun anlamıdır?

- a) Bir sesin hafiften başlayıp kuvvetlenmesi
 b) Bir sesin kuvvetliden başlayıp hafiflemesi
 c) Bir sesin sürekli kuvvetli olması

16-Aşağıdakilerden hangisi “**de crescendo**”nun anlamıdır?

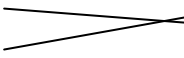
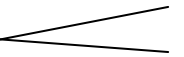
- a) Bir sesin hafiften başlayıp kuvvetlenmesi
 b) Bir sesin kuvvetliden başlayıp hafiflemesi
 c) Bir sesin sürekli hafif olması

17-Aşağıdakilerden hangisi gürlük terimlerinden “**crescendo**”nun sembolüdür?

- a)
- b)
- c) f

18-Aşağıdakilerden hangisi gürlük terimlerinden “**de crescendo**”nun sembolüdür?

- a)
- b)
- c) p

19-Aşağıdaki sembollerden hangisi **kuvvetliden hafife** doğru sıralanmıştır?

- a) mf   f   p
- b) f   p   mf
- c) f   mf   p

20-Aşağıdaki sembollerden hangisi **hafiften kuvvetliye** doğru sıralanmıştır?

- a) p   f   mf
- b) p   mf   f
- c) mf   f   p

Ek 3. Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Anket

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans programında yürütülmekte olan “**Müzik Eğitiminde Materyal Geliştirme**” isimli tezin araştırma deseni gereği müzik öğretmenlerinin derslerde materyal kullanımına ilişkin durum tespitine ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla, ölçekte yer alan sorulara size en uygun seçeneğin işaretlenmesiyle cevap vermeniz istenmektedir.

Araştırmaya vereceğiniz katkılardan dolayı teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Fatmagül Dalmışlı

- Yaşınız?

25 yaş ve altı   26-30   31-35   36-40   41 yaş ve üzeri

- Cinsiyetiniz?

Bay   Bayan

- Mesleki kıdeminiz ?

1-5 yıl   6-10 yıl   11-15 yıl   16-20 yıl   21 yıl ve üstü

1- Üniversite öğreniminiz sırasında “Materyal Geliştirme” ile ilgili bir ders aldınız mı?

Evet

Hayır

2- Materyal kullanımı konusunda hizmet içi seminerlere katıldınız mı?

Evet

Hayır

3- Çalıştığınız okulda müzik sınıfı var mıdır?

Evet

Hayır

4- Müzik dersinde materyallerden ne sıklıkta yararlanıyorsunuz?

Hiçbir zaman

Nadiren

Bazen

Çoğunlukla

Her zaman

5- Müzik derslerinde materyal olarak “Bilgisayar” kullanıyor musunuz?

Hiçbir zaman

Nadiren

Bazen

Çoğunlukla

Her zaman

6- Müzik derslerinde materyal olarak “televizyon” kullanıyor musunuz?

Hiçbir zaman

Nadiren

Bazen

Çoğunlukla

Her zaman

7- Müzik derslerinde materyal olarak “Müzik çalar” kullanıyor musunuz?

Hiçbir zaman

Nadiren

Bazen

Çoğunlukla

Her zaman

8- Müzik derslerinde materyal olarak “Projeksiyon” kullanıyor musunuz?

Hiçbir zaman   Nadiren   Bazen   Çoğunlukla   Her zaman

9- Müzik derslerinde materyal olarak müzik aleti kullanıyor musunuz?

Hiçbir zaman   Nadiren   Bazen   Çoğunlukla   Her zaman

10- Müzik derslerinde kullandığınız çalgıları belirtiniz.

Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Yaylı Çalgılar	Üflemeli Çalgılar	Gitar	Bağlama	Piyano	Elektronik Org	Orff çalgıları	Blok flüt	Mandolin	Diğer
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11- Müzik derslerinde materyal olarak ders kitabının yanı sıra “Yardımcı kitap” kullanıyor musunuz?

Hiçbir zaman   Nadiren   Bazen   Çoğunlukla   Her zaman

12- Müzik dersinde “dizekli tahta” kullanıyor musunuz?

Hiçbir zaman   Nadiren   Bazen   Çoğunlukla   Her zaman

13- Sınıf ortamında bir ders saati içinde birden fazla materyal kullanıyor musunuz?

Hiçbir zaman   Nadiren   Bazen   Çoğunlukla   Her zaman

14- Müzik derslerinde materyal kullanımının öğrenci çalışmalarını yaratıcı ve renkli kıldığını düşünüyor musunuz?

Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
☐	☐	☐	☐	☐

15- Müzik derslerinde kullanmak için materyal tasarlıyor musunuz?

Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
☐	☐	☐	☐	☐

16- Öğrencileri konulara uygun materyal yaratmaları için destekliyor musunuz?

Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
☐	☐	☐	☐	☐

17- Materyallerin farklı öğrenme stillerine sahip öğrenciler için öğrenmeyi kolaylaştırdığını düşünüyor musunuz?

Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
☐	☐	☐	☐	☐

18- Materyal yardımıyla yapılan derslerde öğrenmenin daha kalıcı olacağını düşünüyor musunuz?

Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
☐	☐	☐	☐	☐

19- Öğrenciye daha fazla bilgi ve beceriyi materyal yardımıyla verebilir misiniz?

Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
☐	☐	☐	☐	☐

20- Müzik dersinde materyal kullanımının öğrencilerin motivasyonunu arttırdığını düşünüyor musunuz?

Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
☐	☒	☐	☐	☐

21- Okul yönetimi materyal temin etme konusunda sizi destekliyor mu?

Hiçbir
zaman

Nadiren

Bazen

Çoğunlukla

Her zaman

22- Size göre müzik derslerinde materyal kullanımının olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?

Ek 4. Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Ankete Yönelik Faktör Analizi Sonuçları

MADDELER	Faktör Yüğü
1	,410
2	,676
3	,609
4	,695
5	,299
6	,563
7	,356
8	,310
9	,488
11	,448
12	,560
13	,564
14	,466
15	,554
16	,645
17	,811
18	,689
19	,551
20	,723
21	,447

Ek 5. "Dünya Sizin Çocuklar" adlı şarkının notası

DÜNYA SİZİN ÇOCUKLAR

Söz: Ali Osman ATAK
Müzik: Mehmet AKPINAR

Çabuk Hız

Tu tu şu nuz el e le Dün ya si zin ço cuk lar
Eğ le ni niz co şu nuz Oy na yı nız ko şu nuz
Kü çük se de ya şı nız A kıl do lu ba şı nız
Her ço cuk mut lu ol sun Ya rın u mut lu ol sun

Oy na yın gü le gü le Dün ya si zin ço cuk lar
Dert gör me sin ba şı nız Dün ya si zin ço cuk lar
Her zor lu ğu a şı nız Dün ya si zin ço cuk lar
Gü nü nüz kut lu ol sun Dün ya si zin ço cuk lar

Ek 7. "Karga ile Tilki" adlı şarkının notası

www.guzelnotalar.com

Karga ile Tilki

Uyarlama
Söz: Saip EGÜZ

Çabuk Hız
Hafif gürlükte **Kuvvetli gürlükte**

Bir gün bir hır sız kar ga Hah hah hah hah ha ha
Or dan ge çen bir til ki Hah hah hah hah ha ha

Hafif gürlükte **Kuvvetli gürlükte**

Bir par ça pey nir çal mış Hah hah hah hah ha
Şen se sin le öt de miş Hah hah hah hah ha

Hafif gürlükte **Kuvvetli gürlükte**

Kon muş bir dal da kal mış Hah hah hah hah ha ha
Ap tal kar ga gak de miş Hah hah hah hah ha ha

Hafif gürlükte **Kuvvetli gürlükte**

Et ra fi sey re dal mış Hah hah hah hah ha
Ağ zın dan pey nir düş müş Hah hah hah hah ha

Ek 8.Geliştirilen materyaller

Ek 9. Dördüncü Sınıfta İşlenecek Ünite ve Konular

Araştırma 4. Sınıf öğrencileri üzerinde uygulandığı için dördüncü sınıf müzik dersinde işlenecek ünite ve konulara değinmekte yarar vardır.

Birinci Ünite: Hayatımızda Müzik ve Müziksel Çevremiz Konuları

a. Yaşamımızda Müzik

- Dilimizde müzik yaşamı
- Bölgemizde müzik yaşamı
- Hayatımızda müziğin yeri

b. Müzik Çevremiz

- Çevremizdeki başlıca müzik kurum ve kuruluşları
- Çevremizdeki başlıca müzikçiler
- Çevremizdeki başlıca müzik etkinlikleri
- Çevre sağlığımız ve müzik

c. Amaçlar

- Özel gün ve haftalardaki müzik etkinliklerinin takibinde olabilmek.
- Bölgesindeki özel gün ve haftalardaki müzik etkinliklerinin farkında olabilmek.
- Müziğin yaşamımızdaki yerini anlatabilmek.
- Çevresindeki başlıca kurum ve kuruluşlarda yapılan müzik etkinliklerinin ayırımında olabilmek.
- Müzik ve çevre sağlığı ilişkisini anlayabilmek.
- Müzik yaparken ve dinlerken çevre sağlığı açısından gereken kurallara özen gösterebilmek.
- Çevresindeki müzik kurum ve kuruluş ve müzikçileri tarafından düzenlenen belli başlı müzik etkinliklerine karşı duyarlı olabilmek ve bu etkinliklere katılabilmek.

İkinci Ünite: Müziğimizde Ses Konuları

a. Müzik Seslerinin Temel Özellikleri

- Süre, uzunluk ve kısalık
- Yükseklik, incelik ve kalınlık
- Gürlük, hafiflik, kuvvetlilik
- Tını

b. Müzikte Kullandığımız Sesler

- İnsan sesleri
- Çalgı sesleri
- Doğal sesler
- Yapay sesler

c. Müziğimizde Kullandığımız Seslerin Yüksekliklerine Göre Adlandırılışı ve Yazımı

- Re-mi-fa-sol-la
- Do-si² (ince)-do² (ince)

d. Amaçlar

- Sesleri nasıl duyduğumuzu anlayabilme.
- Müzik seslerinin temel özelliklerini kavrayabilme.
- Re-mi-fa-sol-la seslerinin dizekteki yerlerini tanıyabilme.
- Do¹-Si²-Do² seslerinin dizekteki yerlerini tanıyabilme.
- Re-mi-fa-sol-la seslerini doğru söyleyip, çalabilme.
- Re-mi-fa-sol-la seslerini dizek üzerinde yerlerine yazabilme.
- Do¹-Si²-Do² seslerini doğru söyleyip, çalabilme.
- Do¹-Si²-Do² seslerini dizek üzerinde yerlerine yazabilme.
- Sesini, konuşurken, şarkı söylerken doğru kullanmayı alışkanlık haline getirebilme.

Üçüncü Ünite: Müziğimizde Tartım ve Ezgi

a. Seslerin, Susların Sürelerine Göre Çeşitli Düzelenimi

- Tam nota ve tam sus ile düzenlemeler
- Tam-yarım notalar ve tam sus ile düzenlemeler

- Tam, yarım, çeyrek notalar ve tam sus ile düzenlemeler
- Uzatma bağı ile düzenlemeler

b. Basit Tartım Kalıpları ve Yazılımı

- Yalın konuşma kalıplarından tartım kalıpları oluşturma
- Yalın konuşma kalıpların tartım yazılımı

c. Ezgi Kalıpları

- Re-la aralığı içindeki seslerden oluşturulan ezgi kalıbı
- Do-sol aralığında oluşturulan ezgi kalıpları
- Do sesinin kullanıldığı ezgi kalıbı
- Do1 - do2 aralığında oluşturulan ezgi kalıbı

d. Ezgi Kalıplarının Yalın Düzenlenimi

- Verilen tartım kalıbına göre sesleri düzenleyiş
- Ezgi kalıbına uygun tartım sesleri düzenleyiş

e. Amaçlar

- Verilen tartım kalıbındaki süre değerlerini tanıyabilme.
- Konuşma kalıplarının tartım yapısını ayırt edebilme.
- Verilen ezgi kalıplarını tanıyabilme.
- Verilen ritim kalıbındaki süre değerlerini tartım aracıyla vurabilme.
- Verilen nota ve sus değerini doğru yazabilme.
- Verilen konuşma kalıpların ritmik yapısını doğru söyleme.
- Verilen ezgi kalıbını doğru söyleyebilme ve çalabilme
- Verilen ezgi kalıbından ezgiler oluşturabilme.
- Sesleri sürelerine göre düzenlemeye istekli olabilme.
- Sesleri yüksekliklerine göre düzenlemeye ilgi duyabilme.
- Verilen ezgi kalıbı içindeki seslerden ezgi oluşturmaya istekli olabilme.
  - Ezgi ve ritim kalıplarından oluşturulan ezgileri söylemeye ve çalmaya istekli olabilme.

Dördüncü Ünite: Müziğimizde Vuruş-Ölçü Konuları

a. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Vuruş

- Birim vuruş
- Kuvvetli vuruş, zayıf vuruş

b. Şarkılarımızda Oyun Müziklerimizde Vuruş Kümeleri

- İki vuruşlu kümeler
- Üç vuruşlu kümeler
- Dört vuruşlu kümeler

c. Şarkılarımızda, Oyun müziklerimizde Vuruş Kümelerini Belirleyebilme

- Şarkılarımızda vuruş kümeleri
- Oyun müziklerimizde vuruş kümeleri

d. Amaçlar

• Dağarcığındaki şarkı ve oyun müziklerinde kuvvetli ve zayıf vuruşların olduğunu fark edebilme.

- Bildiği şarkılarda ve oyun müziklerinde vuruş kümelerini fark edebilme.
- Bildiği şarkılarda ve oyun müziklerindeki çeşitli vuruş kümelerini tanıyabilme.

- Şarkılarda ve oyun müziklerindeki vuruş kümelerini doğru vurabilme.
- Verilen şarkı ve oyun müziğinin vuruş kümelerini belirleyebilme.
- Öğrendiği şarkıları ve oyun müziklerini vuruşlarıyla söylemeye özen gösterebilme.

• Verilen şarkı ve oyun müziğinin vuruş kümelerini belirlemeye istekli olabilme.

Beşinci Ünite: Müziğimizde Hız Konuları

a. Şarkılarımızda, Oyun müziklerimizde Temel Hız Özelliklerinin Adlandırılışı

- Çabuk hız (c), yavaş hız (y)
- Orta hız (o)

b. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Başlıca Hız Basamakları

- Çabuk (c), çok çabuk (cc)
- Yavaş (y), çok yavaş (çy)

c. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Hız Değişikliklerinin Adlandırılışı

- Giderek yavaşlama (gid.yav.)
- Giderek çabuklaşma (gid. çab.)

d. Başlıca Hız Terimlerinin Yazıldığı Yerler

- Parça başlarında yazılan hız terimleri
- Parça içinde yazılan hız terimleri

e. Başlıca Hız Terimlerinin Kullanımı

- Şarkılarımızda uygulanışı
- Oyun müziklerinde uygulanışı

f. Amaçlar

- Şarkılarda, oyun müziklerinde temel hız basamaklarını ayırt edebilme
- Şarkılarda, oyun müziklerinde hız değişikliklerini ayırt edebilme
- Başlıca hız terimlerinin yazıldığı yerleri ayırt edebilme.
- Dağarcığımdaki müzikleri temel hız özelliklerine uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri başlıca hız basamaklarına uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri hız özelliklerine uygun söylemeye özen gösterebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri hız özelliklerine uygun çalmaya özen gösterebilme.

Altıncı Ünite: Müziğimizde Gürlük

a. Şarkılarımızda, Oyun Müziklerimizde Temel Gürlük Özelliklerinin Adlandırılması

- Hafif (h), kuvvetli (k)
- Orta(o)

b. Şarkılarımızda, Oyun müziklerimizde Başlıca Gürlük Basamakları

- Hafif (h), Çok hafif (çh)
- Kuvvetli (k), Çok kuvvetli (çk)

c. Şarkılarımızda Oyun Müziklerimizde Gürlük Değişikliklerini Adlandırma

- Giderek kuvvetlenme (gid kuv.)
- Giderek hafifleme (gid haf.)

d. Başlıca Gürlük Terimlerinin Yazıldığı Yerler

e. Başlıca Gürlük Terimlerinin Kullanımı

f. Amaçlar

- Şarkılarımızda oyun müziklerimizde temel gürlük basamaklarını ayırt edebilme.
- Şarkılarımızda oyun müziklerimizde başlıca gürlük basamaklarını ayırt edebilme.

- Şarkılarımızda oyun müziklerimizde gürlük değişikliklerini ayırt edebilme.
- Başlıca gürlük terimlerinin yazıldığı yerleri ayırt edebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri temel gürlük özelliklerine uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri başlıca gürlük basamaklarına uygun söyleyebilme.
- Dağarcığındaki müziklerde gürlük değişiklikleri yapabilme.
- Verilen parçadaki gürlük terimlerini yazıldığı yere göre uygulayabilme.
- Dağarcığındaki müzikleri gürlük özelliklerine uygun söylemeye özen gösterebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri gürlük özelliklerine uygun çalmaya özen gösterebilme.

Yedinci Ünite: Müziğimizde Biçim Konuları

a. Konuşma Cümleleri, Şiir Dizeleri, Müzik Cümleleri

- Konuşma cümleleri ile müzik cümleleri arasındaki benzerlikler
- Şiirdeki mısra ile müzik cümleleri arasındaki benzerlikler

b. Şarkılarımızdaki Müzik (Ezgi) Cümleleri

- Bir müzik cümleli şarkılarımız
- İki müzik cümleli şarkılarımız

c. Müzik Cümlelerinin Yapısı

- Müzik cümlesinin bütünlüğü
- Müzik cümlelerimizde ezgi kümeleri
- Ezgi kümelerinin müzik dilinde adlandırılışı (motif)

d. Müzik Cümlelerinde Yerlerine Göre Motifler

- Ezginin ilk (başlangıç) motifi
- Ezginin son (bitiş) motifi
- Ezginin ara motifleri

e. Şarkılarımızda Çeşitli Müzik Cümleleri

- Soru cümleleri
- Yanıt cümleleri

f. Şarkılarımızı Biçimsel Yapısına Uygun Söyleyiş, Çalış ve Dinleyiş

g. Amaçlar

- Konuşma cümleleri ve şiir dizileri ile müzik cümleleri arasındaki benzerlikleri fark edebilme.

- Dağarcığındaki ezgi cümlelerini fark edebilme.
- Düzeyine uygun ezgi cümlelerinin yapısını anlayabilme.
- Motifleri, müzik cümlelerindeki yerlerine göre ayırt edebilme.
- Şarkılarımızdaki çeşitli müzik cümlelerini fark edebilme.
- Dağarcığındaki şarkıları ezgi cümlelerine dikkat ederek söyleyebilme.
- Bildiği ezgi cümlelerini motiflerine dikkat ederek söyleyebilme.
- Verilen motiflerden ezgi cümleleri yaratabilme.
- Kendine özgü ezgi cümleleri yaratabilme.
- Verilen motiflerden müzik cümleleri oluşturmaktan hoşlanabilme.

Sekizinci Ünite: Müziğimizde Tür

a. Dağarcığımızdaki Müzik Türleri

- Şarkı
- Türkü
- Marş

b. Yurdumuzda Başlıca Müzik Türleri

- Türk Halk Müzikleri
- Türk Sanat Müzikleri
- Popüler Müzik
- Müzik Hayatımızda Değişik Tür Müziklerin Yeri ve Önemi
- Müzikleri Tür Özelliklerine Göre Söyleyiş, Çalış, Dinleyiş

c. Amaçlar

- Dağarcığındaki müzikleri türlerine göre ayırt edebilme.
- Yurdumuzda yaşayan başlıca müzikleri türlerine göre ayırt edebilme.
- Dağarcığındaki müziklerden uygun örnekleri tür özelliklerine göre çalabilme.
- Yurdumuzda yaşayan başlıca müzikleri tür özelliklerine göre söyleyebilme.
- Şarkı dağarcığını çeşitli tür müziklerle zenginleştirebilme.
- Dağarcığındaki müzikleri tür özelliklerine göre söylemeye, çalmaya özen gösterme.

- Yurdumuzda yaşayan başlıca müziklerden uygun örnekleri tür özelliklerine göre söylemeye ve çalmaya özen gösterme.
- Dağarcığındaki farklı tür müziklere yer vermekten hoşlanabilme.

Dokuzuncu Ünite: Atatürk, Sanat ve Müzik

a. Atatürk'ün Sanata Bakışı

- Atatürk'ün sanat sevgisi
- Atatürk'ün sanatla ilgili görüşleri

b. Atatürk'ün Türk Müziğine İlişkin Görüşleri

- Atatürk'ün Türk müziği sevgisi
- Atatürk'ün Türk müziğini geliştirme düşünceleri

c. Atatürk'ü Anlatan Şarkı ve Marşlar

- Atatürk'ü anlatan şarkılar
- Atatürk'ü anlatan marşlar

d. Amaçlar

- Atatürk'ün sanata bakışını anlayabilme.
  - Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin görüşlerini anlayabilme.
  - Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları tanıyabilme.
  - Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları anlamlarına uygun söyleyebilme.
  - Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları anlamlarına uygun çalabilme.
  - Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları anlamlarına dikkat ederek dinleyebilme.
  - Atatürk'ün sanata bakışını anlatan kaynaklara ilgi duyabilme.
  - Atatürk'ün Türk Müziğine ilişkin görüşlerini anlamak için ilgili kaynaklara yönelme.
  - Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları anlamına uygun söylemekten, çalışmaktan beğeni alabilme.
  - Atatürk'ü anlatan şarkı ve marşları dinlemekten beğeni alabilme.
- (İlköğretim 1/8 Müzik Dersi Öğretim Programı, 2007).

Ek 10. İzin Belgeleri

**T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : B.08.4.MEM.0.20/20.00-044.01.00.00/11815
Konu : Anket Onayı.

04 Nisan 2012

VALİLİK MAKAMINA

İlgi :Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 19/03/2012 tarih ve 1338 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Fatmagül DALMIŞLI İlgi yazı ekinde adı geçen Müdürlüğümüze bağlı Merkez Doğan Demircioğlu Emsan ilköğretim okulu 4. sınıf öğrencilerinden oluşan iki sınıfta deney-kontrol grubu oluşturularak, materyal kullanarak işlenen derslerin öğrenci üzerindeki etkisini inceleyip değerlendirmek üzere “**Müzik Eğitiminde Materyal Geliştirme**” konulu uygulama çalışmasını yapmak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaatlar ile ilgili Lisans, Yüksek Lisans, Doktora öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (İlköğretim/Ortaöğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının “Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri” Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2011/2012 eğitim-öğretim yılı içerisinde uygulamaları Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Sebahattin AKGÜL
Millî Eğitim Müdürü

OLUR.
04/04/2012
Alp ASLANARGUN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü Adres: Saltak Mahallesi Oğuzhan Caddesi İrtibat için
S.GELMİŞ V.H.K. İTel:2655 554/711 Fax:2650169 Şef E.SARIYILDIZ E-posta :
arge20@meb.gov.tr İnt.Adresi :denizli.meb.gov.tr

EĞİTİMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.20.20.00-044.01.00.00/ 9154
Konu : Anket Onayı.

14 Mart 2012

VALİLİK MAKAMINA

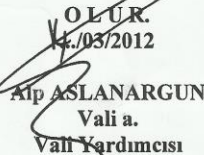
İlgi :Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 27.02/2012 tarih ve 1052 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı tezli yüksek lisans Programı öğrencisi Fatmagül DALMIŞLI İlgi yazı ekinde adı geçen Müdürlüğümüze bağlı İlköğretim okullarında “**Müzik Eğitiminde Materyal Geliştirme**” konulu araştırmasına yönelik anketi uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaatlar ile ilgili Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri, Öğretim Görevlilerinin İlgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (İlköğretim Ortaöğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma İzinleri Yönergesinin 5.maddesi f bendi gereğince 12/03/2012-18/05/2012 tarihleri arasında uygulamaları Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Şehalattin AKSÜL
Millî Eğitim Müdürü

OLUR.
14/03/2012

Alip ASLANARGUN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü Adres: Saltak Mahallesi Oğuzhan Caddesi İrtibat için
S.GELMİŞ V.H.K. İTel:2655 554/711 Fax:2650169 Şef E.SARIYILDIZ E-posta :
arge20@meb.gov.tr İnt.Adresi :denizli.meb.gov.tr

EĞİTİMDE REFORM
Bana aydınlık
gelecek!

KİŞİSEL BİLGİLER	
Adı	Fatmagül
Soyadı	Dalmışlı
Doğum yeri ve tarihi	Afyon - 02/08/1987
Uyruğu	TC
İletişim adresi ve telefonu	Mehmetçik Mah. 2634 sokak Pamucak Sitesi Dostlar Apartmanı kat 2 Daire 3 DENİZLİ (0506 484 97 17)
EĞİTİM	
İlköğretim	Afyonkarahisar Şemsettin Karahisari İlköğretim Okulu
Ortaöğretim	Kütahya Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana bilim Dalı Müzik Bilim Dalı
Yükseköğretim (Yüksek Lisans)	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Bilim Dalı
YABANCI DİL	
Kamu Personeli Dil Sınavı(İngilizce)	Puan:45,00
MESLEKİ DENEYİM	
2009-2011	Afyonkarahisar Şehit Hüdayi Çınar İlköğretim Okulu Müzik Öğretmeni
2011-2013	Denizli Hasan Tekin Ada Anadolu Lisesi Müzik Öğretmeni